

ỌRỌ NIPA
IDAJỌ IDAN ATI
.ŞÍŞE YÈMÍWÒ

TI O JẸ TI OLUMỌ ÀGBÀ ‘ABDUL ‘AZEEZ IBN

‘ABDULLĀH IBN BĀZ.

شركاء التنفيذ:

المحتوى الإسلامي

رواد الترجمة

جمعية الریوة

دار الإسلام

یتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع
الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Telephone: +966114454900

ceo@rabwah.sa

P.O.BOX: 29465

RIYADH: 11557

www.islamhouse.com

Ni Oruko Allah, Ajoke-aye, Aşake orun

Orọ isaaju

Gbogbo eyin ti Olohun ni, ike ati oia ki o lo ma ba ojişẹ Olohun ati awon araale re ati awon saabe re, ati eniti o ba mo ona pelu ilana re, leyin naa:

Dajudaju idan je okan ninu awon iyá eşẹ, ati ninu awon nkan meje ti ma ní kó iparun ba ni eléyi tí Olohun ati Ojişẹ Re - **kí ike ati oia Olohun ma ba a-** paşẹ jijina sí i. Idan pipa ti tan kále ni awon asikò yi tí o si tun han pelu awon aworan orisirisi, ati awon ona ti o po. Ni igba mii a ma şele lórúko eré ati awàdà ninu awon fiimù ti maa n mu inú eni dùn, àti pé ni igbà miran a ma şele lórúko irayesa ati işé iyanu. Nigba miran a si ma şele lórúko rúkíyà ti o ba òfin Olohun mu, nigba miran a ma şele ní orúko oogun ibile, ati şişe iwòsàn pelu ewe ati egbo, titi dori awon ti o yatọ si iyen ninu awon aworan ati ojupona

ti idan máa n gba hàn, ti o si pamọ fun awọn alaimọkan ati awọn ti ko sị amọdaju lọdọ wọn ninu ẹsin.

Fun titorí nńkan ti o n bẹ ninu tira mufuti gbogboogbo fún orilẹ-ede Saudi Arabia ati olori iparapọ awọn àgbà olumọ ati didari iwádíí ìmọ̀ ìjìnlẹ̀ ati sísẹ̀ idajọ ẹsin, olumọ̀ àgbà ‘Abdul ‘Azeez ibn ‘Abdullāhi ibn Bāz - ki Ọlọhun kẹ ẹ- nipa idan ati sisọ ni lara kuro nibe, ati idajọ lilọ ba yẹmiwo, pẹlu ọna ti o rọrun, pẹlu ẹri ti o ba sharia mu láti inú Alikuraani ati Sunna Anabi ti o mọ. Nitori naa, ẹkun ti o n ri sí àwọn àlámọ̀rì ẹsin ati awọn ẹbun ti a fi sọrí awọn kan ati ipepe ati itonisona, wọn ri i wipe ki wọn o gbe tira yii sita ki wọn sị tẹ ẹ jade.

Wọn ka tira alfa agba yii nipa alaye idan ati imaa lọ bá àwọn yẹmiwo ati opidan kun ipin kan ninu awọn igbiyanju rẹ ti o ni alubarika, ati ilọwọsi rẹ ti o pọ ti ko ni opin nibi pipe awọn eeyan lọ síbi dáadáa, ati nini agboye ẹsin, ati sísẹ̀ àlàyé àwọn idajọ, ati sisọ ni lara kuro nibi awọn nkan ti ko dára, ati titaniji lori rẹ, ati sísẹ̀ iṣiti fún

àwọn Musulumi, ati pipe wọn lọ síbi didirọ mọ tira Ọlọhun Alapọnle ati Sunna Anabi Rẹ, ẹnítí a fọ mọ - **ki ike ati ọla Ọlọhun máa bá a** - àti rírìn lori ilana awọn aṣiwaju rere, ati tita nkan ti o ba yatọ sí ìyẹn danu ninu awọn ero ati ilana ati adisọkan aburú.

Eleyii ni oun ti ilu alalubarika yii wà lórí rẹ ati awọn adari rẹ ti wọn jẹ olùmòṅà, kí Ọlọhun fi ẹsẹ rẹ rinlẹ lori ìyẹn, kí O sì tun ẹ e ni irọrun fún un àwọn òkùnfà iranlọwọ ati ìfiṣe kongẹ ati ikunlọwọ, kí O sí tun san olumọ àgbà ti o kọ tira yii ni ẹsan dáadáa, kí O si tun fun un ni laada ti o pọ.

A wa n béèrè lọwọ Ọlọhun ki o ẹ ẹnítí o ba ka a ni anfaani tabi ẹnítí o ba gbọ ọ tabi ẹnítí o ba yẹ ẹ wo, kí O si tun fi gbogbo wa m'ona lapapọ lati dirọ mọ Kuraani ati Sunna, kí O si tun gbe wa jina sí àwọn erokero Shaytān ati awọn oju-ona rẹ ati awọn ilana rẹ, Oun ni Alamojuto iyẹn ati Olukapa rẹ, atipe Ọlọhun ni Olufini m'ona lọ sí ọna ti o tọ, kí Ọlọhun ẹ ike ati ọla fún Anabi wa

Muhammad, ati awon ara ile re ti won tele e ati awon Saabe re lapapo.

‘Abdullāhi bn ‘Abdul Muhsin at-Turkiy.

Mínísítà ti n ri sí àwọn àlámòrí ẹsin ati awon ẹbun ti a fi sori awon kan ati ipepe ati itonisona.

Ìdájó idan ati şíşe yemiwo, ati nkan ti o rọ mọ ..ọn [1]

Gbogbo eyin ti Ọlọhun ni ni Oun nikan şoşo, ike ati ọla ki o lọ máa bá ẹnítí ko si Anabi kankan leyin re, leyin naa

Torí pipọ awọn ti n pa ọwọ da ni àsí kò yii ninu awọn ti n pé apemọra imọ işegun ti wọn sì n şe ìwòsàn lati ipase idan tabi şíşe yemiwo, ati fifonka wọn ni awọn ilu kan, ati bi wọn şe n lo ànàfààní awọn ti oponu ninu awọn èyàn ni awọn ti aimọkan ti b'ori wọn, mo ri pe ninu şíşe işiti torí Ọlọhun ati fún àwọn ẹrù Rẹ ni ki n şe àlàyé ewu nlá ti n bẹ nibe lori Isilaamu ati awọn Musulumi látàrí nńkan ti n bẹ nibe bii imaa so ọkan pọ mọ nńkan ti o yatọ sí Ọlọhun ti ọla Rẹ ga, ati yiyapa aşe Rẹ ati aşe ojise Rẹ (ki ike ati ọla Ọlọhun máa bá a).

Nitori naa mo n sọ l'ẹniti n wa ikunlọwọ Ọlọhun ti ọla Rẹ ga pe o tọ ki a fi oògùn şe iwosan pelu ipanupọ awọn onimimọ, ati pe Musulumi le lọ sí ọdọ dókítà awọn àisàn

tí inu ati ti iṣe abe, ati awon àisàn iṣan tabi nkan ti o jo iyen; lati so irú àisàn ti n se e fun un, kí o si tun se iwòsàn fun un pelu nkan ti o ba a mu ninu oogun ti o letoṣo labe ofin ni ibamu sí nkan ti o mo ninu imò iṣegun; nitoripe iyen n be ninu ṣiṣe àmúlò awon òkùnfà ti àṣà ti ko si tako igbarale Olohun, àti pé Olohun ti mimò n be fun Un ti o la Re si tun ga ti so àisàn kale ti O si tun so iwosan re kale pelu re, enití o mo on mo on enití o ko si mo on ko mo on, amò Oba tí mimò n be fun Un ko fi iwòsàn awon eru Re síbi nkan ti O se ni eewo fun won. Nitori naa ko ni eto fun aláisàn ki o lo sí odo awon yemiwo ti won máa n pe apemora imò nkan ti o pamò lati mo àisàn re ni odo won, gégé bi ko se ni eto fun un kí o gba won ni ododo nibi nkan ti won n fun un ni iró nipa re; nítorí pé won máa n soṣo tí kò dá won lójú, tabi ki won máa pe alujannu lati wa iranwo pelu won lori nkan ti won n fe, idájó won ni ije keferi ati anu ti won ba pe apemora imò kòkò, o ti wa ninu Soḥīhul Muslim pe dajudaju Anabi - ki ike ati o la Olohun máa bá a- so pe: Enití o ba wa ba yemiwo, kan ti

o wa bi i leere nipa nkankan, wọn ko nii gba irun re fún ogoji ọjọ. Látí ọdọ Abu Hurayrah - ki Ọlọhun yonu sí i - lati ọdọ Anabi - **kí ikẹ ati ọla Ọlọhun máa bá a** - o sọ pe : Ẹnití o ba wa ba yemiwo kan, ti o si gba a l'ododo pelu nkan ti o n sọ, ẹni naa ti ẹ aigbagbọ pelu nkan ti wọn sọkalẹ fún Muhammad (**kí ikẹ ati ọla Ọlọhun máa bá a**). Abu Dāud ni o gba a wa, ti awọn oni tira sunna mererin sì gbé e jáde, ti Al-Hākim sì ni o ni àlàáfìà lati ọdọ Anabi - **kí ikẹ ati ọla Ọlọhun máa bá a** - pelu gbólóhùn : Ẹnití o ba wa ba yemiwo kan tabi adadigba kan, ti o wa gba a l'ododo pelu nkan ti o n sọ, o ti ẹ aigbagbọ pelu nkan ti wọn sọkalẹ fún Muhammad (**kí ikẹ ati ọla Ọlọhun máa bá a**). Lati ọdọ 'Imrān ọmọ Husọn - ki Ọlọhun yonu sí i - o sọ pe : Ojìşẹ Ọlọhun - **kí ikẹ ati ọla Ọlọhun máa bá a** - sọ pe : Ko si ní ara wa ẹnití o ba fi ẹyẹ wo işẹ tabi ti wọn fi ẹyẹ wo işẹ fun un, tabi ti o ba yẹ işẹ wo, tabi wọn wo işẹ fun un, tabi ẹnití o ba pa idán abi wọn pa idan fún un, ẹnití o ba lọ ba yemiwo kan, ti o wa gba nkan ti o n sọ gbọ, o ti ẹ aigbagbọ pelu nkan ti wọn sọkalẹ fún

Muhammad (**ki ike ati ọla Ọlọhun máa bá a**). Al-Bazzār ni o gba a wa pẹlu isnaadu tí o daa. O wa ninu awọn hadīth abiyi yii kikọ kuro nibi imaa lọ bá àwọn tí nwo iṣe ati awọn adadigba ati awọn opidan ati awọn ti wọn jọ wọn, ati imaa bi wọn leere ati imaa gba wọn ni òdodo, ti adehun iya sí wa lori ìyẹn. Nitori naa nkan ti o jẹ dandan lori awọn alaṣe ati awọn alamojuto àlámòrí ẹsin ati awọn tó yàtò sí wọn nínú àwọn ti wọn ní ikapa ati agbara kikọ iwa ibajẹ láti lọ ba àwọn adagbigba ati awọn ti n yẹ iṣe wo ati awọn tó jọ wọn, ati kikọ fún ẹnití ba n ṣe nkankan ninu ìyẹn ninu awọn oja ati ibi tí o yatọ sí i, ati kikọ fún wọn ni kikọ ti o le, ati kikọ fún àwọn ti wọn n wa ba wọn. Ko sì lẹtoṣo ki o gba ẹtan pẹlu ododo wọn nibi awọn àlámòrí kan, ko si tun gbọṣo gba itanjẹ pẹlu ọpọ àwọn tí wọn nlọ ba wọn nínú àwọn èyàn nítorí pé alaimọkan ni awọn yẹn, ko sì lẹtoṣo ki awọn eeyan o gba ẹtan pẹlu wọn; nitoripe dajudaju ojise Ọlọhun - **ki ike ati ọla Ọlọhun máa bá a** - ti kọ kuro nibi imaa lọ bá wọn ati imaa bi wọn leere ati imaa gbà wọn ni òdodo latari nkan ti n bẹ níbẹ ni ibajẹ

ti o tobi ati ewu nla ati àtúnbòtán aburú àti nítorí pé àwọn yẹn jẹ opurọ ati obilejẹ. Gegebi o ẹ wa ninu awọn Hadiisi yii ẹri lori jije keferi adagbigba ati opidan nitoripe dajudaju awọn mejeeji n pé apemọra imọ kọkọ ti iyẹn sị jẹ iṣe-keferi, ati pe dajudaju awọn mejeeji o le dé ibi erongba wọn ayafi lati ipasẹ lilo alujannu ati sisin wọn leyin Ọlọhun Allāhu, ti iyẹn sị jẹ iṣe keferi sí Ọlọhun ati imu orogun pelu Re, mimọ n bẹ fún Un, àti pé ẹnítí o ba gba wọn ni ododo nibi apemọra imọ kọkọ wọn, oun naa yíò da gẹgẹ bii wọn, ẹnítí o ba gba awọn àlámòrí yíí lati ọdọ awọn ti n ẹ e, ojiṣe Ọlọhun - **ki ike ati ọla Ọlọhun máa bá a** - ti bọpa-bọṣe kuro lọdọ wọn. Ko lẹtoọ fún Musulumi ki o juwọ silẹ fún nńkan ti wọn pe ní iwòsàn gẹgẹbi wọn ẹ máa ẹ awọn talasimu (awọn ọrọ to ruju tí wọn máa n kọ sinu tira) ni ọṣọ tabi dída ọjé sinu abọ (lati fi tu asasi) ati eyiti o jọ iyẹn ninu awọn ohun asán ti wọn nṣe, nitori naa dajudaju eléyíí wà nínú idagbigba (wiwo irawọ) ati dida ọrọ ru mọ awọn eeyan lójú, ẹnítí o ba yonu si iyẹn ti ran wọn lọwọ lórí ibajẹ wọn ati iṣe-

keferi wọn. Ko sì tun ni ẹ̀to bakanna fún ẹ̀nikẹ̀ni nínú Musulumi ki o lọ bá wọn lati bí wọn leere nipa ẹ̀nití ọmọ rẹ tabi alasunmọ rẹ máa fẹ tabi nipa ohun ti yíò wa laarin tọkọtaya ati ẹ̀bi awọn mejeeji ni ifẹ ati pípé àdéhùn tabi ọta ẹ̀ṣe.

ati opinya ati nkan ti o jọ iyẹn; torí pé dajudaju eléyí wa ninu kọkọ èyí tí o ẹ wipe kò sí ẹ̀nití o mọ ọ̀n àyàfi Ọ̀lọ̀hun, mimọ n bẹ fún Un, ti ọla Rẹ̀ sì tún ga.

Idan wa ninu awọn ǹnkan eewọ ti máa n sọ ẹ̀ni di keferi, gẹgẹbi Ọ̀lọ̀hun ti O biyi ti O gbọ̀nngbọ̀n ẹ̀ sọ nípa àwọn Malaika méjì nínú Sūratul Baqorah: “Wọn kò sì níí kọ ẹ̀nikẹ̀ni àyàfi kí wọn wí pé: "Àdánwò ni wá. Nítorí náà, má di kẹ̀fẹ̀rí.

﴿وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ ۗ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَا كَانِ
الشَّيْطِينِ كَفَرُوا يَعْلَمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هِرُوتَ
وَمِرُوتَ ۗ وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۗ فَيَتَعَلَّمُونَ
مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَرَوْجِهِ ۗ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا
بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۗ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي
الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾﴾ [البقرة:

[102

" Wọn sì n kẹkọọ ohun tí wọn yòò fi ẹ̀sòpín yà láààrin
omọ̀nìyàn àti ẹnì kejì rẹ̀ lọ̀dọ̀ àwọn àlùjànnú méjèjì. –
Wọn kò sì lè kó ìnira bá ẹnìkẹ̀ni àyàfì pẹ̀lú iyònda
Allahu. – Wọn n kẹkọọ ohun tí ó máa kó ìnira bá wọn,
tí kò sì ní ẹ̀ wọn ní ànfààní. Wọn kúkú ti mọ̀ pé
ẹnìkẹ̀ni tí ó bá ra idán, kò ní sí ìpín rere kan fún un ní
Ojọ̀ Ìkẹ̀yìn. Aburú sì ni ohun tí wọn rà fún ẹ̀mí ara wọn
tí ó bá jẹ̀ pé wọn mọ̀."¹

Nitori náà àwọn aayah alapọn-ọnlẹ yii tọka wipe dajudaju idan jẹ iṣe aigbagbo, àti pé awọn opidan máa n ṣe opinya laarin ọmọniyàn ati iyàwó rẹ, o tun tọka si wipe dajudaju idan o lee lapa fúnra rẹ ni ti anfaani tabi inira, bi ko ṣe wipe yíò máa lapa pẹlu iyọnda Ọlọhun ni ti akọsile; torí pé dajudaju Ọlọhun ti mimọ n bẹ fún Un ti ọla Rẹ sù tún ga ni Ẹnití O da dáadáa ati aburú, àti pé inira naa ti pọ ti wahala naa sù lekoko pẹlu awọn opurọ yí awọn ti wọn jogún awọn imọ yí lati ọdọ awọn ọṣẹbọ, ti wọn sù dà a ru mọ awọn ti làákàyè wọn lẹ loju, nitori naa ọdọ Ọlọhun ni a ti wa ọdọ Rẹ náà ni a sù maa padà sí, àti pé Allāhu tó fún wa, Ó sù dára ni Alamojuto. Gegebi aaya alapọn-ọnlẹ naa ṣe tọka si wipe dajudaju awọn ti wọn n kọ idan, nńkan ti yíò ko inira ba wọn ni wọn n kọ ti ko sù nii ṣe wọn ni anfaani, àti pé dajudaju ko sù ìpín kankan fún wọn ní ọdọ Ọlọhun, eléyí jẹ adehun iya ti o tobi ti o tọka sí lile ofo wọn ni ayé àti ní ọjọ ìkẹhìn, àti pé dajudaju wọn ti ta ẹmi wọn ni owo kekere, fún ìdí èyí Ọlọhun ti

mimọ n bẹ fún Un ti ọla Rẹ sì tún ga bu wọn lori ìyẹn pẹlu gbólóhùn Rẹ ti o sọ pe:

﴿وَوَلَيْتُمْ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: 102]

“Aburú sì ni ohun tí wọn rà fún ẹmí ara wọn tí ó bá jẹ pé wọn mọ.²”

Ash-Shiraa’u nibi yii, itumọ rẹ ni Tita.A ní béèrè lọwọ Ọlọhun alaafia ati ọla kuro nibi aburu awọn opidan ati awọn adagbigba ati àwọn oniṣẹ ibi yoku, gẹgẹbi a ẹ n beere lọwọ Rẹ - mimọ ni ti Rẹ - ki O la awọn Musulumi kuro nibi aburu wọn, kí O tun fi awọn adari awọn Musulumi ẹ kongẹ lọ sibi ẹṣọra fún wọn, àti lílo ìdájọ Ọlọhun lori wọn titi ti awọn ẹrusin Ọlọhun o fi sinmi kúrò níbi inira wọn ati awọn iṣẹ aburu wọn, dajudaju Oun ni Oba Ọlọrẹ Alapọn-ọnle.

² Sūratul Baqorah, aayah: 102.

Ọlọhun ti mimọ n bẹ fún Un ti ẹ l'ofin fún àwọn ẹrú Rẹ ǹnkan ti wọn yíò máa ọ́ra kuro nibi aburu idan ẹ́wájú ki o to ẹ́lẹ̀, O tun wa ẹ́lẹ̀yẹ́ fún wọn - mimọ n bẹ fún Un- ǹnkan ti wọn yíò máa fi ẹ́ ẹ̀wòsàn ẹ́yin ti o ba ẹ́lẹ̀, ni eyi ti o ẹ́ ike lati ọ́ọ Rẹ fún wọn, ti o si tun ẹ́ oore lati ọ́ọ Rẹ si wọn, ti o si tun ẹ́ pipe idera Rẹ le wọn lori.

O n bẹ ninu ǹnkan ti o n bọ yí alaye awọn nkan ti wọn máa n fi wa ààbò kuro nibi ewu idan ẹ́wájú ki o to ẹ́lẹ̀, ati nkan ti wọn fi máa n ẹ́ ẹ̀wòsàn ẹ́yin ti o ba ẹ́lẹ̀ nínú àwọn àlámọ́rí ti o ẹ́tọ́ labẹ ofin Sharia.

Ẹ ẹ wa ri ǹnkan ti wọn máa ọ́ra pẹlu ẹ́ kuro níbi ẹ́jẹ́nba idan ẹ́wájú ki o to ẹ́lẹ̀, ẹ́yí tí o pataki julọ ninu ẹ́ ti o si tun ẹ́ anfaani julọ ni: Ẹ́sẹ ẹ́sọra pẹlu awọn adhkār ti o ba ofin Ọlọhun mu ati awọn adura ẹ́sọra ti a jogun ba ọ́ọ Anabi, ninu ẹ́ ni kika aayatul kursiyyu ẹ́yin irun ọ́ranyan ẹ́yin awọn adhkār ti o ba ọ́fin mu ti a máa n ẹ́ ẹ́yin salamọ, ninu ẹ́ náà tun ni kika a (aayatul kursiyyu) ni àsìkò oorun, àti pé aayatul kursiyyu ni aayah ti o tobi

julọ ninu Kuraani Alapọn-ọnle, oun náà sì ni gbólóhùn
Ọba tí mimọ n bẹ fún Un ti o sọ pe:

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ
وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا
خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: 255]

“Alloohu laa ilaaha illaa huwal Hayyul kọyyuum laa
tah’husuhuu sinatun walaa naom lahuu maa fis
samaawaati wa maa fil ardi man zal lazii yash’fahu
indahuu illaa bi iznihii yah’lamu maa baena aydiihim
wamaa hal’fahum walaa yuhiituuna bi shay’hin min
il’mihii illaa bimaa shaa’ha wasiha kursiyyuhaus

samaawaati wal ardq walaa yahuuduhuu hifzuhumaa
wahuwal Aliyyul Aziim”³

Ninu iyen naa ni kika:

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: 1]

{Kul uwa Allahu Ahad} ⁴, ati

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ [الفلق: 1]

{Kul a‘ūdhu bi Robbil falaqi} ⁵, ati

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ [الناس: 1]

{Kul a‘ūdhu bi Robbin nāsi} ⁶,

³ Sūratul Baqorah, aayah: 255.

⁴ Suuratul Ikhlāas, Aayah: 1

⁵ Suuratul Falaq, Aayah: 1

⁶ Suuratun–Naas, Aayah: 1

leyin gbogbo irun ọranyan ati kika awọn sūrah wonyii ni ẹmẹta ni ibere ọsan leyin irun al-fajri, ati ni ibere ọru leyin irun Magrib, ati ni àsikò oorun, ninu iyen náà ni kika aaya meji ti o gbeyin Sūratul Baqorah ni ibere ọru, awọn naa si ni gbólóhùn Ọba tí ọla Rẹ ga tó sọ pé:

﴿ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ ۖ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَامَنَ بِاللَّهِ
وَمَلَائِكَتِهِ ۖ وَكُتُبِهِ ۖ وَرُسُلِهِ ۖ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ ۗ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا
غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾ [البقرة: 285]

“**Āmana ar-rasūlu bimā unzila ilayhi min rabbihi
walmu‘minūna kullun amana billahi wamalāikatih
waktubih
warusulih
la nufarriqu bayna ‘ahadin min
rusulih
waqālu sami‘na wa’ata‘na ghufnanaka rabbana
wa-īlayka al-masīr**” ⁷Titi dé iparí Sūrah.

⁷ Sūratul Baqorah, aayah: 285.

O tun ni alaafiaa lati ọdọ ojìṣe Ọlọhun (**ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a**) wipe o sọ pe: Ẹnikẹni ti o ba ka aayatulkursiy ni ọru kan, ko nii yẹ ko nii gbo ni ẹniti oluṣọ kan lati ọdọ Ọlọhun yio máa bẹ pẹlu rẹ, eṣu o si nii sunmọ ọn titi yoo fi di aarọ. O tun ni àlàáfíà lati ọdọ rẹ bakanna (**ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a**) wipe o sọ pe: (Ẹnikẹni ti o ba ka aayah mejeeji ti o gbeyin Suuratul-Baqoroh ni alẹ kan, wọn ti to fun un), Itumọ naa ni- Ọlọhun ni O si ni imọ julọ: Méjèèjì ti to fún un kuro nibi gbogbo aburu. Ninu rẹ naa ni pipọ nibi mimaa wa iṣọra pẹlu (awọn gbolohun Ọlọhun ti o pe perepere kuro nibi aburu awọn nnkan ti O da) ni oru ati ọsan ati nibi sisọkalẹ sí ààyè kaaye ni inú ilu tabi papa tabi ori ọfurufú tabi ori omi, fun ọrọ Anabi (**Ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a**) ti o sọ pe: ' Ẹnikẹni ti o ba sọkalẹ si aaye kan ti o wa sọ pe: " A 'ūdhu bikalmaatiLlaahi at-taamah min sharri maa khalaaq", nkankan o nii ni í lara titi yìò fi kuro ni ààyè rẹ yẹn. Ninu rẹ náà tún ni ki musulumi o maa sọ ni ibẹrẹ ọsan ati ibẹrẹ alẹ ni ẹmẹta pe: "Bismillāhi lladhi lā yadurru ma 'ha

ismihī shayhun fil ardi wala fis samā'i wa Uwa as-Samī 'u al- 'Alīm". Fun lilaafia siṣeni ni ojukokoro lọ sibi iyẹn lati ọdọ ojiṣe Ọlọhun (**Ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a**), ati pe iyẹn tun jẹ okùnfà fun lila kuro nibi gbogbo aburu. Ati pe awọn iranti ati iṣọra yii wa ninu awọn okunfa ti o tobi julọ nibi sisọra kuro nibi aburu asasi ati ohun ti o yatọ si i ninu awọn aburu ti yoo maa bẹ fun ẹnìkẹni ti o ba dunni mọ ọn pẹlu otitọ, ati igbagbọ, ati igbarale Ọlọhun, ati fifi ara ti I ati iṣipayá ọkan fun ohun ti o da le lori. O si tun jẹ ohun ijà ti o tobi julọ lati fi mu asasi kuro leyin igba ti o ti ṣeṣe, pẹlu pipọ ni idirebẹ lọ sí ọdọ Ọlọhun ati mimaa bi I leere lati mu inira naa lọ ati lati mu idààmú kuro. Ninu awọn adua ti o fi eṣe rinṣe ti o wa lati ọdọ rẹ (**Ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a**) nibi iwosan fun awọn aisan bii asasi ati ohun ti o yatọ si i - O jẹ (**Ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a**) ẹnítí maa n ṣe rukiya fun awọn saabe rẹ pẹlu rẹ: "Allahummo robban nās az'hibil bah's, wash'fi antash shāfi, laa shifāha illā shifāhuka, shifāhan laa yugādiru saqoman". Yoo maa wi i lẹmẹta, ati pe lara rẹ naa ni

rukiya ti Jubriil ka fun Anabi (Ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a) oun naa ni: “Bismillāhi arqīka min kulli shay’in yu’dhīka wa min sharri kulli nafsin ao aynin hāsīdin Allāhu yashfika bismiLlāhi arqīka” Ki o maa paara re ni eḡeḡeta Ninu iwosan asasi leyin igba ti o ba seḡe ti o si je iwosan kan ti o se anfaani fun ọkùnrin ti wọn ba de e moḡe lati ma baa lee sunmo iyawó re, ki o mu ewe meje ninu ewe sidiru ti o tutu, kí o wa lo ọ pelu okuta abi ohun ti o jo ọ, kí o wa ko o sinu abo ki o wa da omi ti yíò to o we sí i, kí o wa ka sinu re aayatul-kursiyy, ati

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ﴾ [الكافرون: 1]

"Qul–Yaa ayuhal kaafiruun"⁸

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: 1]

"Qul uwa Llaahu Ahad ",⁹

⁸ Suuratul-kaafiruun, Aayah: 1

⁹ Suuratul Ikhlaas, Aayah: 1

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ﴾ [الفلق: 1]

"Qul a'udhu birobbil falaq" 10,

﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ﴾ [الناس: 1]

"Qul a'udhu birobbin naas ",¹¹

Ati awon aaya idan ti o wa ninu suuratul a'raaf, oun naa ni oro Re (Olohon) :

﴿ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلِقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾ فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فغلبوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَغِيرِينَ ﴿١١٩﴾﴾ [الأعراف:

[119-117

¹⁰ Suuratul Falaq, Aayah:1

¹¹ Suuratun-Naas, Aayah:1

A sị fi ìmísí ránşé sí (Anábì) Muşā pé : “Ju ọpá rẹ sílẹ.”
 Nígba nàà, ó sị n gbé ohun tí wọn ti pa nírọ kalẹ mì
 kálókáló. Nítorí nàà, òdodo dé. Ohun tí wọn n şe níşẹ
 sị bàjẹ. Nítorí nàà, A borí wọn níbẹ yẹn. Wọn sị dari
 wálé ní ẹnì yẹpẹpẹ.¹²

Ati awọn aayah ti o wa ninu suuratu Yuunus, oun naa
 ni ọrọ Rẹ (mímọ ni fun Un)

﴿وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُنُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ
 أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحَرُ إِنَّ اللَّهَ
 سَيَبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾ وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ
 كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾﴾ [يونس: 79-82]

¹² Suuratul-A'raaf, aayah: 117-119.

:"Fir ‘aon wí pé: “È lọ mú gbogbo àwọn onímọ̀ nípa idán pípa wá fún mi.” Nígba tí àwọn òpidán sì dé, (Ànábì) Muṣā sọ fún wọn pé: “È ju ohun tí ẹ maa jù sílẹ̀.” Nígba tí wọn jù ú sílẹ̀, (Ànábì) Muṣā sọ pé: “Idán ni ohun tí ẹ mú wá. Dájúdájú Allāhu sì maa bà á jẹ. Dájúdájú Allāhu kò sì nínú ṣàtúnṣe iṣẹ̀ àwọn òbilẹ̀jẹ. Allāhu sì maa mú òdodo ṣẹ̀ pẹ̀lú àwọn ọ̀rọ̀ Rẹ̀,”¹³

àwọn ẹ̀lẹ̀ṣẹ̀ ibàà kórira rẹ. Ati awọn aayah ti o wa ninu suuratu Tooḥa :

﴿قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّمَا أَنْ تُلْقِيَ وَإِنَّمَا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ أَلْقُوا ط
فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ
خِيفَةً مُوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا
صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سَاحِرٌ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾﴾ [طه: 79-82]

¹³ Suuratu-Yuunus, aayah 79-82.

(Àwọn òpìdán) wí pé : “Mūsā, iwọ ni o máa kọkọ ju (òpá sílẹ̀ ni) tabí àwa ni a óò kọkọ̀ jù ú sílẹ̀.” (Mūsā) sọ pé : “È ju (tiyín) sílẹ̀ (ná).” Nígba nàà ni àwọn okùn wọn àti òpá wọn bá n yíra padà lójú rẹ̀ nípasẹ̀ idán wọn, bí ẹni pé dájúdájú wọn n sáré. (Ànábì) Mūsā sì pa ẹ̀rù inú ọkàn rẹ̀ mọ̀ra. A sọ pé : “Má ẹ̀e páyà. Dájúdájú iwọ, iwọ lo máa lékè. Ju ohun tí n bẹ̀ ní ọwọ̀ ọ̀tún rẹ̀ sílẹ̀. Ó sì máa gbé ohun tí wọn ẹ̀e kalẹ̀ m̀i kaló. Dájúdájú ohun tí wọn ẹ̀e kalẹ̀, ètẹ̀ òpìdán ni. Òpìdán kò sì ní jẹ̀rè ní ibikíbi tí ó bá dé.”¹⁴

Lẹyin kike awọn nnkan ti a darukọ sinu omi, yoo mu gẹgẹ męta ninu rẹ, yoo si fi eleyii ti o ku wẹ, pẹlu şişe iyẹn aisan naa o kuro ti Ọlọhun ba fẹ, ti bukaata ba pepe lọ sibi

¹⁴ Suuratu-toha, aayah: 65-69.

lilo o ni ẹẹmeji abi ju beẹ lọ, ko si laifi nibe titi ti aisan naa a fi lọ.

Bakannaa ninu iwosan asasi - o si wa ninu eyiti o ẹ anfaani julọ ninu iwosan re - oun naa ni ẹise igbiyanju lati mo aaye asasi naa lori ile abi lori oke abi ibi ti o yatọ si i, ti won ba ti mo on, ti won si mu un jade, ti won si ba a je, asasi naa ti baje.

Eleyii ni ohun ti alaye re rorun ninu awon alamori ti a le wa isora pelu re kuro nibi asasi, ti won si le ẹ iwosan pelu re. Olahun ni O ni akoso ifinise-konge.

Amo mimaa ẹ iwosan re pelu ise awon opidan, eleyii ti o ẹ pe dun ni sisunmo alijannu pelu didunbu nnkan tabi nnkan ti o yatọ si i ninu awon nnkan ti a fi n sunmo nnkan, eleyii ko letoo ; nitori pe ninu ise esu ni o wa, bi beẹ tie ko ninu ebọ ti o tobi lo wa. Eleyii ti o je dandan naa ni ẹsora kuro nibe, gegebi ẹise iwosan re ko ẹ letoo pelu imaa bi awon adagbigba (aworawo) leere, ati awon yemiwo ati awon opidan, ati ẹise amulo awon nnkan ti

won n so ; nitori pe won ko gbagbo, ati pe opuro onibaje ni won ti won si n pe apemora imo koko, ti won si n da nkan ru fun awon eeyan. Ojise (Ki ike ati ola Olohun maa ba a) si ti se ikilo kuro nibi lilo maa ba won, ati mimaa bi won leere, ati gbigba won lododo, gege bi alaye re se siwaju nibi ibere tira yii. Ati pe egbawa ti o ni alaafia wa lati odo Ojise Olohun (Ki ike ati ola Olohun maa ba) pe won bi i leere nipa An-nushro, o si so pe : O wa ninu ise esu Imaam Ahmad ati Abu Daa'ud ni won gba a wa pelu Isnaad ti o dara. An-nushro : Oun ni titu asasi kuro lara eniti won sa si. Ati pe erongba re (Ki ike ati ola Olohun maa ba a) pelu oro re yii ni : An-nushro ti awon ara asiko ki Islam to de maan se, oun naa ni mimaa bi opidan leere lati tu asasi, abi lati tu u (asasi) pelu idan ti o jo o lati odo opidan miran.

Amo titu u (asasi) pelu ruqyah ati pelu awon isora ti o ba ofin esin mu ati awon oogun ti o to, ko si laifi nibe gege bi o se saaju. Olumo agba, Ibn Qayyim, ti soro lori iyen,

ati Shaykh Abdur-Rah'man ọmọ Hasan ninu tira Fat'hul Majeed, ike Ọlọhun ki o maa be lori awọn mejeeji, awọn ti o yatọ si awọn mejeeji nínú awọn olumọ naa si tun sọrọ lórí rẹ bákannáà.

Ọlọhun ni a n be ki O fi awọn musulumi ẹ kongẹ alaafia kuro nibi gbogbo aburu, ati lati ọ ẹsin wọn fun wọn, ati lati ọ wọn lẹrọ agboye ninu rẹ, ati lati la wọn kuro nibi gbogbo nkan ti yìò yapa ofin Rẹ, Ki Ọlọhun ẹ ike ati igẹ fun ẹrusin Rẹ ati Ojise Rẹ tii ẹ Muhammad ati awọn araale rẹ ati awọn saabe rẹ.

Asasi iyawo si ọkọ [16]

Lati ọdọ Abdul-Azeez ọmọ Abdullaah ọmọ Baaz lọ si ọdọ ọmọ iya alapọn-ọnle... Alaafia, ike, ati awọn alubarika Ọlọhun maa wa pẹlu yin, lẹyin naa :

Ìwé yin de ọdọ mi l'eyiti ko ni déèti- Ọlọhun yio dà yín pọ pẹlú imọna Rẹ - ati nkan ti o ko sinu ni ifitonileti nipa nkan ti o şeşé sí yin nígbà tí o fẹ sunmọ iyawo rẹ tuntun ati lilọ rẹ si ọdọ Shaykh ati fat'wah ti o şe fun ọ, ati nipa nkan ti iyawo ti tẹşe şe ti o jẹ okunfa aile sunmọ iyawo rẹ tuntun, ati pe ibeere rẹ nipa idajọ yii si jẹ nkan ti a mọ. Idahun ni pé : Ti iyawo ti tẹşe ba jẹwọ pe oun ni oun şe işe yii, tabi ti o ba da lé e lori pẹlu ẹri, o ti şe ibajẹ nla, kódà o ti şe işe keferi ati anu ; tori pe işe rẹ yii jẹ idan/asasi ti o jẹ eewọ. Opidan si jẹ keferi gege bi Ọlọhun (ti O mọ julọ) şe sọ pe : Wọn sì tẹlé ohun tí àwọn èşù àlùjànnú n kà (fún wọn nínú idán) lásìkò ijọba (Ànábì) Sulaemọn. (Ànábì) Sulaemọn kò sì şàì gbàgbọ, şùgbọn àwọn èşù àlùjànnú ni wọn şàì gbàgbọ, tí wọn n kọ àwọn

èniyàn ní idán. Àwa kò sì sọ (idán) kalè fún àwọn mọlāika méjì náà. (Àmọ àwọn èsù àlùjànnú wònyí) Hārūt àti Mōrūt ní (ilú) Bābil (ni wọn ní kọ àwọn èniyàn nídán). Wọn kò sì ní kọ ẹnikeni àyàfi kí wọn wí pé :

﴿وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ ۖ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَا كَانِ الشَّيْطِينُ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَارُوتَ وَمَرُوتَ ۚ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۚ وَمَا هُم بِضَارِينَ بِهِ ۚ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ ۚ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾﴾ [البقرة:

[102

"Àdánwò ni wá. Nítorí náà, má di kèfèrí." Wọ̀n sì n kẹ̀kọ̀ọ̀ ohun tí wọ̀n yóò fi ẹ̀sọ̀pínyà láààrin ọ̀mọ̀nìyàn àti ẹ̀nì kejì rẹ̀ lọ̀dọ̀ àwọ̀n àlùjànnú méjèjèjì. – Wọ̀n kò sì lè kó ìnira bá ẹ̀nikẹ̀ni àyàfì pẹ̀lú ìyò̀nda Allahu. – Wọ̀n n kẹ̀kọ̀ọ̀ ohun tí ó maa kó ìnira bá wọ̀n, tí kò sì níi ẹ̀ wọ̀n ní ànfààní. Wọ̀n kúkú ti mọ̀ pé ẹ̀nikẹ̀ni tí ó bá ra idán, kò níi sí ìpín rere kan fún un ní Ọ̀jọ̀ Ìkẹ̀yìn. Aburú sì ni ohun tí wọ̀n rà fún ẹ̀mí ara wọ̀n tí ó bá jẹ̀ pé wọ̀n mọ̀.¹⁵

Aayah alaponle yii n da lori wipe idan ise keferi ni, ati pe dajudaju opidan keferi ni, ati pe dajudaju awon opidan maa n ko nkan ti yi o maa ko inira ba won ti ko si nii se won ni anfaani, ati pe dajudaju ninu awon erongba won ni sise opinya laarin iyawo ati oko re, ati pe dajudaju ko si ipin

¹⁵ Sūratul Baqoroh, Ayah: 102. "

kankan fun wọn loḍo Ọlọhun loḍo igbende - iyẹn ni pe ko si ipin kankan fun wọn nibi lila. O wa ninu Hadiisi ti o ni alaafia lati ọḍo ojiṣe Ọlọhun - ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a- pe o sọ pe : " (E jina si awọn nnkan meje ti o maa n ko iparun ba èyàn) " Wọn so pe : kini wọn iwọ ojiṣe Ọlọhun ? O sọ pe : " (Dida orogun pọ mọ Ọlọhun, ati idan ati pipa emi ti Ọlọhun ṣe leewọ ayafi pẹlu ẹto, ati jije owo ele, ati jije owo omọ orukan, ati sisa ni ojú ogun, ati pipa irọ àgbèrè mọ àwọn omólúàbí (ti wọn kii ṣe onisekuse) l'óbìnrin, àwọn tí síná kò sí lórí ọkàn wọn, àwọn onígàgbó òdodo lóbìnrin.

Ṣe o wa ri Sheikh ti o fun ẹ ni oḍgùn naa, eyi ti o foju han ni pé dajudaju onidan ni geḡe bii obinrin naa, nitori pe ko si ẹni tí o le mọ nipa idan ayafi awọn onidan, àti pé o tun je ọkan ninu awọn yemiwo ati awọn alagbigba (aworawọ) awọn ti wọn mọ pẹlu pipe apemọra imọ nipa kọkọ nibi opọlọpọ awọn alamọri, nnkan ti o wa je dandan fun musulumi ni ki o sọra fun wọn ki o si ma gba wọn lododo nipa nnkan ti wọn ba n pé apemọra re nipa imọ kọkọ fun ọrọ

Anòbí - kí ikẹ́ atí ọ́lá Ọ́lọ́hun maa bá a- tó sọ pé:" (Ènití o bá ọ́ ba yẹ́miwo tí o wá bí i leere nipa nnkankan, wọ́n kò ní gba irun rẹ́ fun ogoji ọ́jọ) Muslim ní o gbẹ́ e jade nínu sohihu rẹ́, ojìşẹ́ Ọ́lọ́hun - kí ikẹ́ atí ọ́lá Ọ́lọ́hun maa bá a- tun sọ pé : Ènití o bá wá ba yẹ́miwo kan tabi adadigba kan, tí o wá gba a l'ododo pẹ́lu nkan tí o n sọ, o tí şẹ́ aigbagbọ́ pẹ́lu nkan tí wọ́n sọkalẹ́ fún Muhammad (kí ikẹ́ atí ọ́lá Ọ́lọ́hun máa bá a) Nitori naa nnkan tí o jẹ́ dandan fun ọ́ ní ituba atí kika abamọ́ lori nnkan tí o şẹ́lẹ́ lati ọ́dọ́ rẹ́, kí o tun fún olori ikọ́ alamojuto atí olori ile ejo ní iro nipa Sheikh tí o sọ atí iyawo rẹ́ tẹ́lẹ́ rí, titi tí ile ejo atí ikọ́ alamojuto o fi şẹ́ nnkan tí o maa dá wọ́n lọ́wọ́ kọ́ tí iru işẹ́lẹ́ yíi bá şẹ́lẹ́ sí ọ́, yaa ọ́ bere lọ́wọ́ awọ́n olumọ́ sharia kí wọ́n le sọ́ fún ọ́ iwosan tí sharia. Kí Ọ́lọ́hun rọ́ awa atí iwọ́ lọ́rọ́ agbọ́ye nínu ẹ́şin atí ifi ẹ́şẹ́ rinlẹ́ lori ẹ́, atí lila kuro níbi nnkan tí yíò yapa rẹ́, dajudaju Ọ́un ní Ọ́ba Ọ́lọ́rẹ́ Ọ́ba Alapọ́n-ọ́nle. "

Kí alaafia atí ikẹ́ Ọ́lọ́hun atí alubarika rẹ́ maa bá yin.

Ìdájọ̀ bibeere ǹnkan l̀wọ̀ awọ̀n onidan ati awọ̀n ti n pawọ̀da [18]

Ibeere : Arákùnrin : ص. ع. ب. Lati Riyadh, o sọ ninu ibeere rẹ pé: Àwọ̀n eeyan kan n bẹ ni awọ̀n apa ibi kan ni Yemen ti wọ̀n n pe wọ̀n ni: (As saadat) awọ̀n eeyan yii si maa n mu awọ̀n nnkan ti o tako ẹsin wa gégé bí pipawọ̀da ati nnkan to yatọ si i, ti wọ̀n si maa n sọ pe awọ̀n ni ikapa lori wiwo awọ̀n eeyan san nibi awọ̀n aisan ti wọ̀n kò ri iwosan rẹ, ti wọ̀n si maa fi ìdí rẹ múlẹ̀ pẹlu gígún ara wọ̀n ni ọbẹ tabi gige ahọ̀n wọ̀n, lẹyin naa wọ̀n maa da a pada laisi ìnira kankan ti o maa kan wọ̀n, o si wa ninu wọ̀n awọ̀n ti máa n kirun, ó si tun wa ninu wọ̀n awọ̀n ti kii kirun. Bákannáà wọ̀n maa n ẹ fife ẹnítí kii ẹ ara ẹbí wọ̀n lẹtoọ́ fún ara wọ̀n, ti wọ̀n kò sì ẹ e lẹtoọ́ fún ẹníkẹni fife ẹbi wọ̀n, ti wọ̀n bá sì tun n ẹ adua fún àwọ̀n aláìsàn wọ̀n a maa sọ nibe pe : (Yaa Allahu yaa fulaan) “Ire Ọlọhun ire lágbájá” ikan ninu awọ̀n baba baba wọ̀n.” Nigba láílái (tipe tipe) awọ̀n eeyan maa n gbe wọ̀n tobi,

ti wọn tun máa n wo wọn bi ẹnítí kii ẹ̀ ẹ̀yàn lásán, ati pe wọn jẹ́ alásunmọ́ Ọlọ́hun, koda awọn ẹ̀ni Ọlọ́hun ni wọn maa n pe wọn, àmọ́ bá yí, awọn eeyan ti pin nipa wọn, o wa ninu wọn awọn ti wọn máa n tako wọn, awọn yẹ̀n ni awọn ọ̀dọ́ ati awọn kan nínú àwọn akẹ́kọ́, o si wa ninu wọn awọn ti wọn o yẹ̀ ni ẹniti o n dirọ́ mọ́ wọn, awọn yẹ̀n ni awọn àgbàlagbà ati awọn ti wọn kii ẹ̀ akẹ́kọ́. A n fẹ́ lati ọ̀dọ́ yin alaye tòótọ́ nipa ọ̀rọ́ yii. Idahun : Àwọn wọ̀nyii ati awọn to jọ wọn wa ninu awọn suufi ti o ẹ̀ pe awọn isẹ́ buruku ati awọn iwa ibajẹ́ ń bẹ́ fún wọn, bakanna wọn tun wa ninu awọn yẹ̀miwo, awọn ti o ẹ̀ pe Anọ̀bi sọ nipa wọn- ki ike Ọlọ́hun ati ọ̀la Rẹ́ maa ba a- pe : Ẹ̀nití o ba wa ba yẹ̀miwo kan ti o wa bi i leere nipa nkankan, wọn ko nii gba irun rẹ́ fún ogoji ojo. Iyẹn ri bẹ́ latara ipepe ìmọ́ kọ́kọ́ wọn, ati ṣ́ṣe ídímọ́ wọn fun awọn alujannu, ati fifi jijọsin wọn fún awọn alujannu, ati idarudapọ́ wọn fún awọn eeyan pẹ̀lu nnkan tí wọn n ẹ̀ ninu oríṣiríṣi idan ti Ọlọ́hun sọ nipa rẹ́ nibi itan Anọ̀bi Musa ati Fir'haon pe : (Ànábì Mūsā) sọ pé :

﴿قَالَ الْفُؤَا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرِ

عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾ [الأعراف: 116]

“È ju (tiyín) sílè (ná).” Nígba tí wọn jù ú sílè, wọn fi pidán lójú àwọn èniyàn. Wọn sì şerubà wọn. Wọn wá pèlú idán nlá.)¹⁶

Ko tọ lati lọ ba wọn ati bibeere lọwọ wọn fun Hadiisi abiyi yii, ati fun ọrọ rẹ - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a - pe : Ènití o ba wa ba yẹmiwo kan ti o si gba a l'ododo pẹlu nkan ti o n sọ, ẹni naa ti ẹ aigbagbọ pẹlu nkan ti wọn sọkalẹ fún Muhammad (ki ikẹ ati ọla Ọlọhun máa bá a). Ninu gbolohun mիր̀r̀àn : " Ènití o ba wa ba yẹmiwo kan tabi adadigba kan, ti o wa gba a l'ododo pẹlu nkan ti o n sọ, o ti ẹ aigbagbọ pẹlu nkan ti wọn sọkalẹ fún Muhammad (kí ikẹ ati ọla Ọlọhun máa bá a).

¹⁶ Surah Al A'raf, Ayah: 116."

Amọ pipe ẹniti o yatọ si Ọlọhun wọn ati iwa ìgbàlà wọn sọdọ ẹniti o yatọ si Ọlọhun, tabi lilerọ wọn pe dajudaju awọn baba wọn ati awọn aṣáájú wọn lè ẹ ohunkohun ninu aye, tabi wọn n wo awọn alaare san, tabi wọn maa n gba adua léyìn ikú wọn tàbí àìsì ní tòsí wọn Gbogbo eyi patapata wa ninu iṣe aigbagbọ ninu Ọlọhun ti O biyi ti O si gbọnngbọn, o si tun wa ninu ẹbọ nla, nitori naa nnkan to ẹ dandan ni titako wọn ati ki èyàn ma si lọ bá wọn, ati ki èyàn ma si beere ǹnkan kan lọwọ wọn, ati ki èyàn ma gba wọn lododo, nítorí pé wọn ko papọ sinu awọn iṣe yii laarin awọn iṣe awọn adagbigba ati yemiwo, ati laarin iṣe awọn oṣẹbọ ti wọn ẹ erusin fún nnkan ti o yatọ si Ọlọhun ti wọn n wa ìgbàlà pẹlu nnkan ti o yatọ si Ọlọhun, ti wọn n wa iranlọwọ pẹlu nnkan ti o yatọ si Ọlọhun, ninu awọn alujannu ati awọn oku ati awọn to yatọ si wọn ninu awọn ti wọn ẹ afiti ara wọn si lódò, ti wọn sì n ni lero pe dajudaju awọn baba wọn ati awọn aṣáájú wọn ni wọn tabi ninu awọn eeyan miiran, ti wọn n lero pe ijẹ ààyò tabi aponle nbe fun wọn, amọ sá gbogbo eyi wa ninu

awọn işe ipawoda (etanje) ati ninu awọn işe adagbigba ati yemiwo, eleyii ti ofin sharia ti o mo kanga takò.

Sugbõn nnkan ti o maa n seḷe ninu awõn iwa wõn ti ko dara (ti a ko) nibi gigun ara wõn pelu oḃe tabi gige ahõn ara wõn, gbogbo eyi patapata je dida nnkan ru (etanje) fun awõn eeyan, gbogbo e tun wa ninu orisirisi idan ti wõn se leewo to se pe awõn eri lati inu Qur'an ati Hadiisi wa lori işise e leewo ati işise ikilo kuro nibe gegebi o ti se şaaju, ko si leto fun oni laakaye lati gba etanje pelu e, eleyii si tun wa ninu iru nnkan ti Olohun so nipa awõn onidan fir'haon pe :"

﴿قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَى ﴿٦٦﴾﴾

[طه: 66]

{wõn ba n yira pada loju re nipase idan wõn, bi eni pe dajudaju wõn n sare.}¹⁷

¹⁷ Suuratu Toha, ayah: 66. "

Nitori naa awon eeyan wonyi ti ko papo idan ati pipawoda ati didagbigba (wiwo irawo) ati sise yemiwo, ati laarin ebọ nla ati iwa iranlowo pelu nnkan ti o yatọ si Olọhun, ati iwa igbala pelu nnkan ti o yatọ si Olọhun, ati pipe apemora iní imo kọkọ ati sise bi o se wu won nibi imo aye, eléyi ni awon iran tó pọ ninu ebọ nla ati sise aigbagbo to fojuhan, ati ninu awon isẹ ipawoda ti Olọhun se leewo ati ninu pipe apemora iní imo kọkọ ti ko si eniti o ni imo nipa re ayafi Olọhun, gegebi Olọhun se so pe: So pé:

﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ

يُبْعَثُونَ﴾ [النمل: 65]

“Àwọn t’ó wà nínú àwọn sánmò àti ilẹ̀ kò nímò ìkòkò

àfi Allāhu".¹⁸

¹⁸ Suuratun Naml, ayah: 65. "

. Nnkan ti o wa jẹ dandan lori gbogbo Musulumi ti o ni imọ nipa wọn ni titako wọn ati ẹ́sẹ alaye aburu awọn ẹ́sẹ́ wọn pe awọn ẹ́sẹ́ ti a kọ ni, ati gbigbe alamọri wọn lọ sí ọdọ awọn olori

Ti wọn ba wa ni awọn ilu Isilaamu titi ti wọn yíò fi fi iya jẹ wọn pẹlu nnkan ti wọn ni ẹ̀tọ si ninu sharia lati fi dẹkun aburu wọn ati lati daabo bo awọn musulumi kuro nibi awọn ibajẹ wọn ati awọn idarudapọ wọn.

Ọlọhun ni Olufiniṣe-kongẹ"

Iwosan lodo dokita ibile ti n lo alujannu

Ibeere : Awon iko kan nbe ninu awon eeyan ti won n se iwosan pelu odun ibile ni ibamu si oro won, igba ti mo wa lo ba ikan lara won, o so fun mi pe : ko oruko re ati oruko iya re, leyin naa pada wa ba wa ni ola, ti eni naa ba pada lo ba won, won maa so fun un pe : Dajudaju won ti fi nnkan bayii bayii se o, nnkan bayii bayii si ni iwosan re.... Okan ninu won a tun maa so pe : Oro Olohun ni oun n lo nibi iwosan, kini irori yin nibi iru awon wonyi ? Kini idajo lilo ba won ? ع. غ. Ha'il.

Idahun : Eni ti o ba n se iru nnkan yii nibi iwosan re, o n je eri lori pe dajudaju o n lo alujannu, o si tun n pe apemora imo awon nnkan ti o pamo, nitori naa sese iwosan lodo re ko to, gegebi lilo si odo re o se to ati bibi i leere ; fun oro ti Anobi so - **ki ike ati ola Olohun maa ba a** - nibi iru iran awon eeyan yii pe : (Eniti o ba lo ba yemiwo kan ti o wa bi i leere nipa nnkankan, won o nii gba irun re fun ogoji ojo) Muslim lo gbe e jade ninu sohiihu re. " O

tun fi eṣe rinle lati oḍo Re - **ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a** - ninu ọpọlọpọ hadīth, kiko kúrò nibi lílọ ba awọn adagbigba ati yemiwo ati awọn onidan ati kiko kuro nibi bibi wọn leere ati gbigba wọn lododo, o sọ- **ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a**- pe : Ẹnítí o ba wa ba yemiwo kan ti o si gba a l'ododo pelu nkan ti o n sọ, ẹni naa ti ẹ aigbagbo pelu ǹnkan ti wọn sọkalẹ́ fún Muhammad (**ki ike ati ọla Ọlọhun máa bá a**). Ati pe gbogbo ẹniti o ba n pe apemọra imọ kọkọ pelu lilo dida okuta wẹwẹ, tabi owo ẹyọ, tabi fifa ila silẹ, tabi bibeere lọwọ alaare nipa oruko re, tabi oruko iya re, tabi orúko awọn alasunmọ re, gbogbo iyen je eri lori pe dajudaju o wa ninu awọn yemiwo ati alagbigba ti Anọbi - - **ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a** - ko fun wa lati beere lọwọ wọn ati lati gba wọn lododo.

Nnkan to je dandan ni sisọra kuro lodo wọn ati kuro nibi bibi wọn leere ati kuro nibi wiwa iwosan lo sodo wọn, koda ki wọn lero pe awọn n ẹ iwosan pelu Quran, torí pé ninu işesi awọn onibaje ni idarudapo ati etan ;

nítorí náà ko tọ lati gba wọn gbọ nibi nnkan ti wọn ba n sọ. Nnkan to tun jẹ dandan fun ẹniti o ba mọ ikan ninu wọn ni ki o gbe ọrọ rẹ lọ sọdọ awọn adari ọrọ ninu awọn adajọ ati awọn aláṣe, ati awọn ófìsì àwọn igbimọ to n ri si iru ǹnkan yẹn ni gbogbo ilu, titi ti wọn fi maa ṣe idajọ lori wọn pẹlu idajọ Ọlọhun, ati titi ti awọn musulami o fi la kuro nibi aburu wọn ati ibajẹ wọn ati jijẹ awọn owo awọn eeyan lona ibajẹ.

Ọlọhun ni a à maa wa iranlọwọ lọ sí ọdọ Rẹ, kò sí ete kan tabi agbara kan ayaafi pẹlu Ọlọhun

Iwosan ti ilana sharia fun idan [22]

Ibeere :

﴿وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيْطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَنَ ۗ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَنُ وَلَا كُنَّ الشَّيْطِينُ كَفَرُوا يَعْلَمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هِرُوتَ وَمَرُوتَ ۗ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۗ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَرَوْجِهِ ۗ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۗ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ﴾ [البقرة: 102]

[102

Mo gbọ lẹnu ikan ninu awọn onimimọ pe ẹni ti o ba lero pe wọn sa sí oun, ki o mu ewe sidiru meje, lẹyin naa ko fi sinu peeli omi kan, ki o wa ka awọn surah iwasora (suuratul falaq ati Naas) ati suura : {Qul yaa ayyuhal kafirun}, ati ọrọ Ọlọhun ti ọla Rẹ ga pe : {Wa

maa unzila alal malakayni bibaabila haaruuta wa
maaruuta}¹⁹

Ati surah AL faatiha, kini ini alaafia ọrọ yii? Ati pe kini
ẹniti o ro pe wọn ọa si oun o ọe? E se anfaani fún wa
Ọlọhun naa a ọe yin ni anfaani.

Èsì: Ko si iye meji pe dajudaju idán nbẹ ati pe apakan
re alupayida ni, o si maa n sele ti o si tun maa n lapa pelu
iyonda Ọlọhun Alágbára ti O gbongbong, gege bi Ọlọhun
ti mimo n be fun Un ti ọla Re si tun ga se so nipa awon
opidan pe: Wọn si tele ohun ti awon esu alujannu n ka
(fun won ninu idan) lasiko ijoba (Anabi) Sulaemōn.
(Anabi) Sulaemōn ko si sai gbagbo, sugbon awon esu
alujannu ni won sai gbagbo, ti won n ko awon eniyani ni
idan. Awa ko si so (idan) kale fun awon molaike mejii naa.
(Amo awon esu alujannu wonyi) Harut ati Morut ni (ilu)

¹⁹ Sūratul Baqoroh, Ayah: 102. "

Bābil (ni wọn ní kọ àwọn ènìyàn nídán). Wọn kò sì ní kọ ẹnìkẹni O n tùmò si

﴿وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَانَ ۗ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَانُ وَلَا كَانِ
الشَّيَاطِينِ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هِرُوتَ
وَمُرُوتَ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ﴾ [البقرة:
[102

: Àwọn malaika mejeeji àyàfi kí wọn wí pé: "Àdánwò ni wá. Nítorí náà, má di kẹfẹrí." Wọn sì n kẹkọọ ohun tí wọn yóò fi şòpínyà láààrin ọmọniyàn àti ẹnì kejì rẹ lódò àwọn àlùjànnú méjèjì. – Wọn kò sì lè kó ìnira bá ẹnìkẹni àyàfi pẹlú iyònda Allahu²⁰

Nitori naa idán je ohun ti o maa n ni ilapa şugbọn pẹlu iyonda Ọlọhun eleyii ti O ti kọ akọsilẹ rẹ mọ ayé ni, nígbà tí o şe wipe ko si ohunkohun ti n bẹ ayafi pẹlu idajọ ati

²⁰ Sūratul Baqoroh, Ayah: 102. "

kadara Ọlọhun ti mimọ n bẹ fún Un ti ọla Rẹ sì tún ga,
 sugbọn idan yii ni iwosan ati oogun, o si ti şeşę sí Anabi -
 ki ikeşę ati ọla Ọlọhun maa ba a - ti Ọlọhun si là á kuro níbẹ,
 ti O si tun ko o yọ nibi aburu rẹ, wọn si ri ohun ti opidan
 şe, wọn si mú un wọn si ba a jẹ, Ọlọhun si wo Anabi rẹ
 san kuro nibi idan naa (**ki ikeşę ati ọla Ọlọhun maa ba a**).
 Geşę bẹşę naa ni ti wọn ba ri nnkan ti opidan ba şe bii tita
 awọn owu ni koko tabi dide awọn èsó mọ ara wọn tabi
 ohun miran, a maa ba a jẹ; nítorí pé ninu işesi awọn
 opidan ni ki wọn o maa ta ọdá sinu kókó, wọn yíò waa ti
 i pa fun àwọn erongba aburu wọn. Ohun ti wọn gbero a
 maa wa si imuseşę pẹlu iyọnda Ọlọhun, nigba miran a si
 maa bajẹ, ati pe Oluwa wa ti mimọ n bẹ fún Un ti ọla Rẹ
 sì tún ga julọ jẹ Olukapa lori gbogbo nnkan, ati pe nígbà
 mírán wọn maa n şe iwosan idan (asasi) pẹlu kika
 Alukurani, yálà pẹlu ki ẹniti wọn sàsí ka a fúnra rẹ ti
 laakaye rẹ ba lalaafia, tabi ki ẹlomiran ka a fun un, ti yio
 sí ta ọda si igbaaya rẹ tabi sibi ẹya kan ninu awọn ẹya ara
 rẹ, yio si ka fún un; Sūratal Faatihah ati Aayatul Kursiyy,

ati kul uwaLlahu ahad, ati kul a'ūdhu kìníní-kejì, ati awọn aaya idan ti a ti mọ ninu Suratul A'raf ati Suratu Yuunus, ati Suratu Tọḡhaa, ati pe ninu Suratul A'rāf ni ọrọ Ọlọrun ti ọla Rẹ ga to sọ pe: A sì fi ìmísí ránṣẹ sí (Ānábì) Mūsā pé:

﴿ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾ فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغَلِبُوا هنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صٰغِرِينَ ﴿١١٩﴾ ﴾ [الأعراف:

[119-117

“Ju ọpá rẹ sílẹ.” Nígba nàà, ó sì n gbé ohun tí wọn ti pa nírọ kalẹ mì kálókáló. Nítorí nàà, òdodo dé. Ohun tí wọn n ẹ se níṣẹ sì bajẹ. Nítorí nàà, A borí wọn níbẹ yẹn. Wọn sì darí walé ní ẹni yẹpẹrẹ²¹

Ninu Suratu Yuunus ni ọrọ Ọba tí mimọ n bẹ fún Un ti o sọ pe: Fir ‘aon wi pe: “E lọ mu gbogbo awọn onimọ nipa

²¹ Suuratul-a'raaf, aayah: 117-119.

idan pipa wa fun mi. Nigba ti awon opidan si de, (Anabi)
Musa so fun won pe

﴿وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتُنْتُونِي بِكُلِّ سَاحِرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالَ لَهُمْ مُوسَىٰ
أَلْقُوا مَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّا أَلْقَوْا قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُمْ بِهِ السِّحْرُ إِنَّ اللَّهَ
سَيُبْطِلُهُ إِنَّ اللَّهَ لَا يُصْلِحُ عَمَلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾ وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ
كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾﴾ [يونس: 79-82]

: “E ju ohun ti e maa ju silẹ. Nigba ti won ju u silẹ,
(Anabi) Musa so pe: “Idan ni ohun ti e mu wa. Dajudaju
Allahu si maa ba a je. Dajudaju Allahu ko si nii şatunşe
işe awon obileje. Allahu si maa mu ododo şe pelu
awon orọ Re, awon eleşe ibaa korira re”²²

Ninu suuratu Toḥaa ni gbolohun Oba tí mimọ n be
fún Un ti o so pe: (Awon opidan) wi pe: “Musa, iwọ ni o
maa kọkọ ju (ọpa silẹ ni) tabi awa ni a oo kọkọ ju u silẹ.

²² suuratu Yuunus, aaya: 79 – 82

(Musa) sọ pe: “È ju (tiyin) silẹ (na).” Nigba naa ni awọn okun wọn ati ọpa wọn ba n yira pada loju rẹ nipasẹ idan wọn, bi ẹni pe dajudaju wọn n sare. (Anabi) Musa si pa ẹru inu ọkan rẹ mọra. A sọ pe:

﴿قَالُوا يَمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقَىٰ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ﴾ ٦٥ قَالَ بَلْ أَلْقُوا
فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهَا تَسْعَىٰ ٦٦ فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ
خِيفَةً مُوسَىٰ ٦٧ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ٦٨ وَالْقَىٰ مَا فِي يَمِينِكَ تَلْقَفُ مَا
صَنَعُوا إِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سِحْرٍ ٦٩ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ﴾ [طه: 65-69]

"Ma ẹ paya. Dajudaju iwọ, iwọ lo maa leke. Ju ohun ti n bẹ ni ọwọ ọtun rẹ silẹ. O si maa gbe ohun ti wọn ẹ kalẹ mi kalo. Dajudaju ohun ti wọn ẹ kalẹ, ete opidan ni. Opidan ko si nii jere ni ibikibi ti o ba de"²³

²³ suuratu Tọghaa, aaya: 65 - 69

Yio si tun ka surat {kul yā ayyuhal kaafiruun} de ipari re, ati suuratu {kul uwa Llāhu 'ahad} ati suuratu {kul 'a 'ūdhu bi robbil falaq} ati suuratu {kul 'a 'ūdhu bi robbin nāsi}. Ati pe èyí tí o dara julọ ni ki o paara suuratu ikhlaas ati suuratul falaq ati suuratun naas ni eṣemeta, leyin naa ki o ṣe adura iwosan fun un: “Allāhumma robba an-Nās 'az'hib al-ba's wash'fi Anta ash-Shāfi lā shifāha illā shifāhuka shifāhan lā yugādiru saqoman”, yoo paara eleyii lemeta. Gege beṣe naa ni yíò máa ke ruqyah fún un pẹlu gbolohun re pe: “Bismillāh arqīka min kulli shay'in yu'dhīka wa min sharri kulli nafsin ao 'aynin hāsīdin Allāhu yashfīka bismiLlāhi arqīka”, yoo si paara re lemeta, wọn yíò si ṣe adura iwosan ati alaafia fun un, ti o ba sọ nibi ruqyah re pe: “U'īdhuka bi kalmāti Llāhi at-Tāmmāti min sharri mā khōlakō”, ti o si paara re lemeta, iyẹn naa dāa.

Gbogbo eleyii wa ninu awọn oogun ti o ̣e anfaani, ti o ba ka rukiya ati adura yii si inu omi, ti ̣eni ti wọn sa si si mu ninu ṛe ti o si fi iyoku ẉe, eleyii o maa ḅe ninu awọn okunfa iwosan ati alaafia p̣elu ạṣe Ọlọhun, ti o ba tun fi ewe sidiru ṭútù meje sinu omi ḷeyin ti o ba ti gun un tan, eleyii naa ỵìḍ maa ḅe ninu awọn okunfa iwosan. Wọn si ti dan èyí wo ḷọp̣ọḷọp̣ọ igba ti Ọlọhun si fi anfaani si i, a si ti ̣e é fún ọp̣ọḷọp̣ọ awọn eniyan ti Ọlọhun si fi iyen ̣e wọn ni anfaani, nitori naa oogun yii wulo, o si ̣e anfaani fun awọn ti wọn sa si, g̣eḡe ḅe naa ni oogun yii a maa ṣiṣe fun ̣eniti wọn o j̣e ki o le ba iyawo ṛe ̣e ḷọḳọ-laya (latara asasi); nitoripe wọn a maa se ̣lomiran pa kuro ḷọḍọ iyawo ṛe ti ko ṣi nii ni ìkápá lati ba a ni Ibalop̣ọ ḷọḳọ-laya, ṣ̀gḅón ti o ba ti lo rukiya yii ati adura yii, yio ̣e e ni anfaani p̣elu iyonda Ọlọhun, yala o kà á fun ara ṛe ni tabi ̣lomiran ka a fun un tabi o ka a sinu omi, ḷeyin naa o waa mu un ti o si fi iyoku ẉe, p̣elu iyonda Ọlọhun, gbogbo eḷéyí ỵìḍ ̣e anfaani fun ̣eniti wọn sà sí, ati ̣eniti wọn o j̣e ki o le ba iyawo ṛe ̣e ḷọḳọ-laya (latara asasi). Awọn eleyii

wa ninu awon okunfa ni, sugbon Olahun ti mimon be fun Un ti ola Re si tun ga julon nikan ni Oluwosan, Oun si ni Olukapa lori gbogbo nnkan, owon Re ni oogun ati aisan wa, gbogbo nnkan patapata ni o si n be pelu idajo ati kadara Re, ati pe o ni alaafo (egbawa) lati ododo ojiwe Olahun - **ki ike ati ola Olahun maa ba a** - pe dajudaju o so bayii pe : (Olahun ko so aisan kankan kale ayafi ki O so iwosan kan kale fun un, eniti o mo on mo on, eniti ko si mo on ko mo on.

Elayii je ola lati ododo Re mimon be fun Un ola Re si tun ga pelu, Olahun si ni Afiniwe konged Afinimona lo si oju ona to to.

**Alaye ododo nipa wiwole alujannu si ara
omoniyan ati esi oro fun eniti o ba tako iyen [28]**

Gbogbo eyin ti Olohun ni, ike ati ola ko lo maa ba ojişe Olohun ati awon araale re ati awon saabe re ati eniti o ba mona pelu imona re.

Leyin naa, apakan awon iwe iroyin abele ati awon to yatọ si won ti se agbejade ninu osu shaaban ninu odun yii, odun 1407 hijira, awon oro ti o wa ni soki ati eyiti o gun nipa ohun ti o waye nipa kikedede okan ninu awon alujannu- elayi ti o ko si awon Musulumi lobinrin kan lara ni Riyadh- gbigba isilaamu re lodọ mi leyin igba ti o ti kede re lodọ Abdullah ibnu Musharrof al'Umariy ti n gbe ni Riyadh, leyin ti eniti a daruko yii (Abdullah ibnu Musharrof) ti ka nkan si eniti nkan mu lara, ti o si tun ba alujannu naa soro, ti o si ran an leti nipa Olohun, o si se waasi fun un, o si tun fun un ni iro wipe dajudaju eewo ni abosi sise, ati pe ese nla ni, o si pe e sinu isilaamu nigba ti alujannu so fun un pe keferi elesin Buda ni oun, o si pe

e ki o jade kuro lara rẹ, alujannu yii sì yonu pẹlu ipepe naa, o si Kede gbigba Isilaamu rẹ lodo Abdullah ibnu Musharrof ti a daruko síwájú yẹn. Leyin naa Abdullah ti a daruko yẹn ati awon eeyan obinrin naa wa sojukokoro lati mu omobinrin naa wa si odo mi ki nle gbọ kikede gbigba Isilaamu alujannu naa, won waa wa si odo mi, mo wa bi i leere nipa awon idi ti o fi wole si i lara, o si so awon okunfa naa, o wa soro pẹlu ahon omobinrin naa, sugbon oro okunrin ni, kii se oro obinrin. Omobinrin naa wa nibi aga ti o wa ni egbe mi, ti omọ-iya rẹ l'okunrin ati omọ-iya rẹ lóbinrin ati Abdullah ibnu Musharrof ti a so yẹn ati awon agbàagbà kan si n jeri si i ti won si n gbọ oro alujannu naa. O si ti kede Isilaamu rẹ sita kedere, o si so pe oun je omọ ilu India ti oun si n se esin Búdà. Mo waa se isiti fun un, mo si pa a lasẹ pẹlu ipaya Olohun, ati pe ki o jade kuro ninu omobinrin yii ki o si jina sí sişe abosi rẹ, o si je ipe mi síbi iyẹn, o si so pe: Mo yonu pẹlu esin Isilaamu, mo si so asotélé fun un lati pe awon ijọ rẹ sinu Isilaamu leyin ti Olohun ti fi ona Isilaamu mo on, o si se

ileri daradara, o si fi ọmọbinrin naa silẹ, igbeyin ọrọ ti o si sọ ni pe: "As-salaamu alaykum". Lẹyin naa ni ọmọbinrin yii waa sọrọ pẹlu ahọn rẹ gangan, ara si tù ú. Lẹyin naa o pada wa si ọdọ mi lẹyin oṣu kan tabi jubẹẹlo pẹlu awọn ọmọ-iya rẹ ọkunrin méjì ati ọmọ-iya ìyá rẹ ati ọmọ-iya rẹ l'obinrin, o si fun mi niro wipe oun wa daadaa, ati pe ko pada wa ba oun mọ, ọpẹ ni fun Ọlọhun, mo wa bi i leere nipa ohun ti o maa n nímòlára rẹ nígbà tí o n bẹ pẹlu rẹ, o si dahun pe oun maa n nímòlára awọn irori buruku ti o yapa si ofin Sharia, ọkan oun si maa n fa si ẹsin Búdà ati kika awọn ìwé ti wọn ẹ nípa rẹ. Lẹyin igba ti Ọlọhun la a kuro nibe, awọn irori wọnyi waa kuro lori rẹ, o si pada si işesi rẹ ipilẹ ti o jìnnà si gbogbo awọn irori kirori wọnyi. Ati pe o de etigboṣo mi nipa ọlọlajulo Shaykh Aliyy Attontoowiy wipe o tako iru işẹlẹ alamọri yii, o si sọ pé ẹtanjẹ ati irọ lasan ni, ati pe o ẹeṣe ki o jẹ ọrọ ti wọn ti ka silẹ pẹlu ọmọbinrin naa, ti kii ẹ wipe oun ni o sọ ọ. Ati pe mo ti beere fún kaseṣeti ti o ka ọrọ rẹ sí ti mo sí mọ amọdaju nkan ti o sọ lati ibẹ, mọ wa ẹ eemo

lọpọlọpọ nipa ǹnkan ti o sọ pe o ̀seeše ki wọn ka ọrọ naa silẹ, pẹlu wipe mo beere oríşiríşì ibeere lọwọ alujannu naa ti o si n dahun, eleyi nbe ninu awọn aşıše to burú púpọ̀ ati ̀şıše ibajẹ ni ẹtọ, nibi ọrọ rẹ bakanna, o tun lero ninu ọrọ rẹ wipe gbigba Isilaamu alujannu yii lọwọ eniyan jẹ ohun ti o tako ọrọ Ọlọhun Ọba Aleke ọla nibi itan Anabi Sulaiman: (Ki o si tami ni ọrẹ ọla kan ti ko nii tọ si ẹlòmíràn leyin mi)(29) Ko wa si iyemeji wipe eléyí jẹ aşıše lati ọdọ rẹ, ki Ọlọhun fi ọna mọ ọn, ati agboye ti ko dáa; nitori naa ko si ninu gbigba Isilaamu alujannu lọwọ ọmọniyan ohun ti o yapa si adua Anabi Sulaiman. Ọpọlọpọ ninu awọn alujannu ni o gba Isilaamu lọwọ Anabi (ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a).

Ọlọhun ti se alaye iye ninu suuratul Ah'koof ati suuratul Jinn, o si f'ese rinle ninu sohihu Bukhari ati sohihu Muslim ninu hadith Abu hurayra - ki Ọlọhun yonu si i - lati ọdọ Anabi - kí ike ati ọla Ọlọhun máa bá a - wipe o sọ pé: (Dajudaju Shaeton yo si mi, ni o ba kolù mi

lati le ja irun mi, Ọlọhun sí mu mi kapa rẹ ti mo si fun un ni ọrun, mo si ti wa gbero lati de e mọ opo kan tí tí ẹ o fi jí, ti ẹ o sì máa wo o, mo waa ranti ọrọ ọmọ-iyá mi Sulaiman - ki ọlọ Ọlọhun máa bá a – pe: (Ire Ọlọhun Ọba mi, forijin mi , ki o si ta mí lẹrẹ ọlọ kan ti ko nii tọ si ẹlòmíràn lẹyin mi) (30) (Ọlọrun si da a pada ni ẹniyẹpẹrẹ) Eléyíí ni gbolohun Imaamu Bukhaari, ti Imaamu Muslim ni: Dájúdájú alaburu kan ninu awọn alujannu n gbéjà ko mi ni òru ànà láti já irun mi, Ọlọhun si mu mi kapa rẹ, ni mo ba fun un lọrun, mo si ti gbero lati so ó mọ ẹgbẹ opo kan ninu awọn opo mọsalasi titi ti ẹ o fi jí ti gbogbo yin o si maa wo o lapapọ, lẹyin naa mo waa ranti ọrọ ọmọ-iyá mi Sulaiman: (Ire Ọlọhun Ọba mi, forijin mi , ki o si ta mí lẹrẹ ọlọ kan ti ko nii tọ si ẹlòmíràn lẹyin mi) (31) (Ọlọrun si da a pada ni ẹniyẹpẹrẹ) Imaamu Nasaai naa gba ẹgbawa lori majemu Imaamu Bukhaari lati ọdọ iya nla wa Aishat - ki Ọlọhun yonu si i- wipe Anọbi Muhammad- ki ike ati ọlọ Ọlọhun lọ maa ba a- n kirun, ni Shaeton ba wa ba a, Anọbi - ki ike ati ọlọ Ọlọhun

máa bá a - wa gba a mu, o si da a mọ̀lẹ̀, o si tun fun un lórùn, ojiṣẹ̀ Ọ̀lọ̀hun - ki ikẹ̀ ati ọ̀la Ọ̀lọ̀hun maa ba a - sọ̀ pe: (títí tí mo fi ri itọ̀ ahọ̀n rẹ̀ lori ọ̀wọ̀ mi, ti kii baa ṣe tori adua anọ̀bi Sulaiman ni, ko ba di ẹ̀ni ademọ̀lẹ̀ ti awọ̀n eniyan yoo fi ri i). Imaamu Ahmad ati Abu Daawud ni wọ̀n gba a wa lati ibi adiisi abu Saheed, o si wa nínú rẹ̀ pé: (Mo wa na ọ̀wọ̀ mi, mi o si yẹ̀ lẹ̀niti n fún un lórùn títí tí mo fi ri itutu itọ̀ ẹ̀nu rẹ̀ laarin ọ̀mọ̀nika mi mejeeji yii, atanpako ati ẹ̀yí tí o tẹ̀le e) Bukhaari gbe e jade nínú sọ̀hiihu rẹ̀ ni muhallaq ti wọ̀n fi rinlẹ̀, ìdì kẹ̀rin, ojúewé 487 ninu Al-fat'hu, láti ọ̀dọ̀ Abu Huraira- ki Ọ̀lọ̀hun yọ̀nu si i- pé ó sọ̀ pé: Ojiṣẹ̀ Ọ̀lọ̀hun (Ki ikẹ̀ ati ọ̀la Ọ̀lọ̀hun maa ba a) fi mi ṣe alakoso lati maa ṣọ̀ Zakaat oṣu Ramadan, ẹ̀nikan wa ba mi, o wa bẹ̀rẹ̀ lati maa mu ninu ounjẹ̀ naa, mo wa gba a mu, mo wa sọ̀ pe: Mo fi Ọ̀lọ̀hun bura, maa lo fi ejo rẹ̀ sun Ojiṣẹ̀ Ọ̀lọ̀hun (Ki ikẹ̀ ati ọ̀la Ọ̀lọ̀hun maa ba a). O sọ̀ pe: Ẹ̀ni tí o ni bukaata ni mi, mo si ni awọ̀n mọ̀lẹ̀bi ati bukaata ti o le koko, o ni: Mo wa fi i silẹ̀, nigba ti mo wa ji, ojiṣẹ̀ Ọ̀lọ̀hun (Ki ikẹ̀ ati ọ̀la Ọ̀lọ̀hun maa ba a) wa sọ̀

pe : Irẹ Abu-Huraira, kini ẹniti o mu ni alé àná ẹ ? Mo wa sọ pe: Irẹ ojişẹ Ọlọhun, o pariwo bukaata ti o tobi ati awọn mọlẹbi rẹ, mo wa şaanu rẹ, mo si fi i silẹ. O sọ pe: o ti parọ fun ọ, yoo si tun pada wa, mo wa pada mọ pe yoo pada wa nitori ọrọ ojişẹ Ọlọhun (Ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a) Mo wa sọ ọ, o wa pada leniti o fẹ mu ninu ounjẹ naa, mo wa gba a mu, mo wa sọ pe: maa lọ fi ejo rẹ sun Ojişẹ Ọlọhun (Ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a), o sọ pe: fi mi silẹ, ẹniti o ni bukaata ni mi, mo si ni awọn mọlẹbi, mi o si nii pada wa mọ Mo wa şaanu rẹ, mo si fi i silẹ, nigba ti mo wa ji, ojişẹ Ọlọhun (ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a) wa sọ fun mi pe: Irẹ Abu-Huraira, kini ẹniti o mu ni alé àná ẹ, mo wa sọ pe: irẹ ojişẹ Ọlọhun, o pariwo bukaata ti o tobi ati awọn mọlẹbi rẹ, mo wa şaanu rẹ, mo si fi i silẹ. O wa sọ pe: şugbọn o, o ti parọ fun ọ, yoo si tun pada wa, mo wa tun un sọ ni ẹlẹkẹta, o tun pada wa leniti o wa mu ninu ounjẹ, mo wa gba a mu, mo wa sọ pe: maa lọ fi ejo rẹ sun Anabi (Ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a) eleyii wa jẹ ẹlẹkẹta ti o maa sọ pe o o ni pada wa mọ, şugbọn

o tun maa pada wa, o wa sọ pe: fi mi silẹ ki n kọ ọ ni awọn gbolohun kan ti yoo ẹ ọ ni anfaani, mo wa sọ pe: kini awọn gbolohun naa? O sọ pe: ti o ba ti fẹ lọ sibi ibusun rẹ, ki o maa ka aayatul-kur'siyy (**Allaahu Laa ilaaha illa uwal Hayyul Qoyyuum**) titi de ipaari aaya naa oluṣo kan lati ọdọ Ọlọhun maa wa pẹlú rẹ, eṣu kankan ko si nii sunmọ ọ titi ti waa fi ji, ni mo wa fi i silẹ, nígbà tí mo ji, ojiṣe Ọlọhun- ki ike ati ọla Ọlọhun máa bá a- sọ fun mi pe: Kini ẹni tí o mu ni alẹ ànà ẹ? Mo sọ pe: Ire ojiṣe Ọlọhun, o kọ mi ni àwọn gbólóhùn kan ti o lérò pe Ọlọhun yoo je ki o ẹ mi ni àhàfàní, ni mo wa fi i silẹ, o sọ pe: Kini gbólóhùn naa? Mo sọ pé: O sọ fun mi pe: Ti o ba ti fẹ sun, ka aayatul kursiy lati ìbèrè de opin {**Alloohu laa ilaaha illaa Uwal Hayyul Qayyuum**}, o wa sọ fun mi pe: Olùṣo kan lati ọdọ Ọlọhun maa wa pẹlú rẹ, eṣu kankan ko si nii sunmọ ọ titi ti waa fi ji, wọn si je ẹni tí maa n ẹ ojúkòkòrò oore julọ, ni Anọbi- ki ike ati ọla Ọlọhun máa bá a- wa sọ pé : Sùgbón o ti pada sọ ootọ fun ọ ti o si je oniro. Nje o ti

ẹ mọ ẹniti o n ba sọrọ fun awọn oṣo mẹtẹta yii irẹ Abu-Huraira? Mo wa sọ pe: rara oo, o wa sọ pe: eṣu ni yẹn.

Anabi (Ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a) sọ ninu Hadiisi ti o ni alaafia, eleyii ti Bukhaari ati Muslim gba wa lati ọdọ Sofiyyah (Ki Ọlọhun ba wa yonu si i) wipe Anabi (Ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a) sọ pe: Dajudaju eṣu maa n rin ninu ara ọmọ anọbi Adamọ ni rinrin bi ẹjẹ ẹ maa n rin ninu ara). Imam Ahmad gba a wa ninu Mus'nad, ìdì ẹlẹkerin, ojúewé 216, pẹlu Isnad ti o ni alaafia, wipe : Uthman ọmọ Abu-l-Aas (ki Ọlọhun ba wa yonu si i), o sọ pe : irẹ ojiṣe Ọlọhun, eṣu maa n di mi lowo lori irun mi ati ti mo ba n ka nṅkan, o sọ pe : Eṣu ni yẹn, wọn si maa n pe e ni Khanzab, ti o ba ti mọ ọn lara, ki o fi Ọlọhun wa iṣo kuro loṣo rẹ, ki o si fẹ atẹgun si ẹgbẹ osi rẹ lẹmẹta, o sọ pe : mo wa ẹ iyẹn, Ọlọhun ti O ni agbára, ti O ga si mu un kuro fun mi. Gege bi o ti rinle ninu awọn Hadiisi ti o ni alaafia lati ọdọ Anabi (ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a) wipe gbogbo eeyan patapata ni o ni alabarin ninu awọn

Malaaika ati alabarin ninu awon esu titi ti o fi de ori Anabi (Ki ike ati ola Olohun maa ba a), sugbon Olohun Oba ti ola Re ga ran an lowo lori re, ti o si ti gba Isilaamu, ko nii pa a lashe nkankan ayafi ki o je nkan daadaa. Tira Olohun ati sunna ojişe Olohun (ki ike ati ola Olohun maa ba a) ati ifenuko al-umma n toka si pe alijannu le ko si eeyan lara, ti yoo si mu un şubú lulę. Bawo ni eniti won n şe afiti imo si odo re o şe maa tako iru nnkan beę laini imo kankan nipa re abi imona Lati fi tele awon kan ninu awon aladadaale, awon ti won yapa awon Ahlus-sunnah wal Jamaa'ah. Olohun ni Eni ti a n wa iranlowo Re, ko si ete ati agbara kankan ayafi lati odo Olohun. Maa si so fun o, iwọ oluka yii, nńkan ti o ba rorun ninu oro awon onimimo nipa iyen ti Olohun ba fe. Alaye oro awon Olutu-tira Olohun (ki Olohun ke won) nibi oro Re (Oba ti O ga julọ):

﴿الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِينَ يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ﴾

مِنَ الْمَسِيحِ ﴿٢٧٥﴾ [البقرة: 275]

"Àwọn t'ó n jẹ èlé kò ní dide (nínú sàrèè) àfi bí ẹni tí Èṣù fọwọ̀ bà tí n ta gègègè yó ẹ̀ dide"²⁴.

Abu Ja'far ọmọ Jareer (ki Ọlọhun ba wa kẹ ẹ) sọ ninu ìtumò ọrọ Rẹ (ti O ga julọ):

﴿الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ﴾ [البقرة: 275]

:" Àwọn t'ó n jẹ èlé kò ní dide (nínú sàrèè) àfi bí ẹni tí Èṣù fọwọ̀ bà tí n ta gègègè yó ẹ̀ dide"²⁵

Ọrọ rẹ ni pe: Ìtumò iyen ni pe eṣu maa da ọpọlọ rẹ ru nile aye, oun ni yoo fun un loran, ti yoo si mu un ṣubú lulẹ) {latara gbigba a mu}, ìtumò rẹ ni pe: latara yiya-were.

²⁴ Sūratul Baqoroh, Ayah: 275. "

²⁵ Sūratul Baqoroh, Ayah: 275. "

Al-Bagowiy (Ki Olohun ba wa ke e) so nibi alaye aayah ti a so yii pe:

﴿وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ﴾ [البقرة: 275]

"Wọn kò ní dide (nínú sàréè) àfi bí ẹnì tí Èṣù fọwọ̀ bà tí n ta gègègè yó ẹ̀ dide"²⁶

Iyẹn ni pe : Yiya-wèrè. Wọn maa n so pé : Mussar-Rojul, oun ni Mam'suus, ti o ba ti ya were. O pari.

Ibnu Katheer (ki Olohun ba wa ke e) so nibi alaye aayah ti a daruko naa pe :

﴿وَحَرَّمَ الرِّبَا﴾ [البقرة: 275]

²⁶ Sūratul Baqoroh, Ayah: 275. "

"Àwọn t'ó n jẹ èlé kò ní dide (nínú sàréè) àfi bí ẹni tí
Èṣù fowó bà tí n ta gègèé yó ẹ dide"²⁷

Iyẹn ni pe : wọn ko nii dide lati inu sàréè wọn ni oṣo igbende ayafi gẹgẹ bi oniwarapa ẹ maa n dide nígbà tí warapa ba gbe e ti eṣu si fi owọ ba a, iyẹn ni pe yoo dide ni idide kan ti o kan ko. Ibnu Abbaas (ki Olohun ba wa yonu si i) si so pe : (Eniti ti o n je riba, wọn o gbe e dide ni oṣo igbende ni igbe dide eniti o ti ya weere, ti wọn maa fun un lorun), Ibn Abii Haatim lo gba a wa, o so o, o si tun gba a wa.

Lati odo Aof omọ Maaliki, ati Saheed omọ Jubayr, ati As-Suddiy, ati Robee'h omọ Anas, ati Qotaadah, ati Muqootil omọ hayyaan, ni ohun ti o jo irun nnkan beẹ, ohun ti a gba lero ninu oro re (ki Olohun ba wa ke e) ti pari.

²⁷ Sūratul Baqoroh, Ayah: 275.

Qur'tubi (ki Olohun ba wa ke e) so ninu alaye re lori oro Re (ti O ga julọ) :

﴿قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا﴾ [البقرة: 275]

"Àwọn t'ó n jẹ èlé kò ní dídè (nínú sàréè) àfi bí ẹni tí Èṣù fọwọ̀ bà tí n ta gègègè yó ẹ̀ dídè"²⁸

Ẹri n be ninu aayah naa lori ibaje atakò ẹni ti n tako pe alujannu le mu èyàn ṣubú lulẹ, ti o wa lero pe adámọ ni o n fa a, ti o tun gba pe eṣu ko lee ya eeyan ni wèrèrè. O pari. Oro awon olutumọ Kuraani lori itumọ yii pọ, ẹni ti o ba fe e, yoo ri i.

Sheikhul Islam, Ibnu Taymiyyah, so ninu tira re: "Idoḥhud Dilaalati fii umuumir Risaalati lis sakolaen" ti o wa ninu "Majmuuhul Fataawa" idì 19, ojúewé 9 dé 65, o so léyìn ọrọ to ṣáájú pé: Fun idi eleyii, awon iko kan ninu awon Mu'tazilah, gege bii Al-Jubbaa'iy, ati Abubakr

²⁸ Sūratul Baqoroh, Ayah: 275.

Ar-rooziy, ati awon ti o yatọ si won, won tako ki alujannu ko si ara eni ti o şubú lule, àmọ won gba pe alijannu n be; tori pé ihan eleyii ko si ninu nńkan ti a gba wa láti òdò ojişę (ki ike ati ọla Ọlọhun máa bá a) gégé bii íhàn eleyii, bi o tilẹ jẹ pe won ę aşıę lori eleyii naa. Fun idi eleyii ni Ash'ariy ę sọ nibi awon ọrọ Ahlus Sunna Wal jamaa'ah wipe won maa n sọ pe:

﴿فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ [البقرة: 275]

"Alijannu maa n wọ ara eniti won fi ọwọ ba gęę bi Ọlọhun ę sọ pe: Àwon t'ó n jẹ èlé kò ní dide (nínú sàréè) àfi bí eni tí Èşù fowọ bà tí n ta gègègè yó ę dide"²⁹

²⁹ Sūratul Baqoroh, Ayah: 275.

Abdullaah ọmọ Ahmad ọmọ Hanbal sọ pe, mo sọ fun baba mi pe: awọn eeyan kan gba pe alijannu o kii n ko si ara ẹni tí ó ẹ́bú lùlẹ́. O wa sọ pe: Irẹ ọmọ mi, wọn n parọ ni, o maa n gba ori ahọ́n rẹ sòrò, a ti ẹ̀làyé eleyii ni ààyè rẹ. O (ki Ọlọhun kẹ ẹ) tun sọ bakannaa ninu ìdì 24 ninu fataawa ni ojúewé 276-277 pe: Bibẹ alijannu fi ẹsẹ rinlẹ ninu tira Ọlọhun ati sunnah ojişẹ Rẹ, ati apanupọ awọn ẹni işaaaju ati awọn adarí wọn. Bakannaa ni pe ki Alijannu wọ ara eeyan fi ẹsẹ rinlẹ pẹlu ifẹnuko awọn aşıwaju Ah'lus-sunnah wal Jamaa'ah, Ọlọhun (ti ọla Rẹ ga) sọ pe:

﴿فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ [البقرة: 275]

"Àwọn t'ó n jẹ èlé kò nù dide (nínú sàrèè) àfi bí ẹni tí Èşù fowọ bà tí n ta gègègè yó şe dide.³⁰

³⁰ Sūratul Baqoroh, Ayah : 275.

O wa ninu Saheeh lati ọdọ Anabi (ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a) - : Dajudaju eṣu maa n rin ninu ara ọmọ anọbi Aadamọ ni rinrin bi eṣe ṣe maa n rin ninu ara).

Abdullaah ọmọ Ahmad ọmọ Hanbal sọ pe, mo sọ fun baba mi pe : awọn eeyan kan gba pe alijannu o kii n ko si ara ẹni tí o ṣubú lulẹ. O wa sọ pe : Ire ọmọ mi, wọn n parọ ni, o maa n gba ori ahọn re sọrọ, Nnkan ti o sọ yii nnkan ti o gbajúmò ni, eeyan maa n ṣubú lulẹ ti yoo si maa sọ nnkan ti wọn o mọ itumọ re, wọn a maa na an gan ni nina ti o se pe ti wọn ba na rakunmi ni iru re yoo lapa lara re, ṣùgbón ẹni tí o ṣubú lulẹ yii ko nii mọ, koda ko tun nii mọ nnkan ti o n sọ, ẹni ti alujannu ko si lara le maa wọ ẹni tí ko ko si lara

O tun le maa wọ itẹ ti o fi jókòó, ti yoo maa yi àwọn irinṣe pada, ti wọn a maa gbe e lati aaye kan bọ si òmíràn, àwọn nnkan mii yàtò si iyeṅ maa n ṣelẹ, ti o se pe ẹni tí ó bá ri i, yoo mọ daju pe ẹni ti n gba ẹnu eeyan naa sọrọ to n mi àwọn ara yii, ìran kan ni ti kii se ọmọniyan.

Ko si ẹni kankan ninu awọn aṣiwaju Mùsùlùmí ti ko gba pe alijannu le ko si ẹniti wọn fi ọwọ ba lara. Ẹniti ko ba gba nnkan yii, ti o si sọ pe ofin n pa irọ, onitọun ti parọ mọ ofin, ko si si ninu awọn ẹri ofin ẹsin ti o tako iyẹn. O pari.

Imaam Ibnul Qayyim- ki Ọlọhun kẹ ẹ- sọ ninu tira rẹ “Zaadul ma’haad fii hadyi khaeril ibaad”, ìdì kẹrin, ojúewé 66 de 69, pe : Wiwo lulẹ méjì ni o wa : Ikan wa latara àwọn ẹmí burúkú ti n bẹ lori ilẹ, ikan naa wa latara àwọn iropapọ inu ara mẹrin ti ko dara, ẹlẹkeji yii ni àwọn dokita n sọrọ nipa okunfa rẹ ati ìwòsàn rẹ. Şé ẹ wa ri wiwo lulẹ ti àwọn ẹmí burúkú yii, àwọn agbaagba dókítà ati awọn oni làákàyè ninu wọn ko tako o, wọn si gba pe iwosan rẹ n bẹ nibi pipade àwọn ẹmí gidi ti o wa lókè pẹlú àwọn ẹmí burúkú yẹn, wọn maa wa da a pada, wọn si maa ba iṣẹ wọn jẹ, Buk’raat naa sọ bẹẹ ninu awọn iwe rẹ kan, o sọ ìwòsàn wiwo lulẹ naa, o sọ pé : Eleyii maa wúlò fun wiwo lulẹ ti okunfa rẹ jẹ

Awọn idapapọ inú ara merin naa, àmọ̀ wiwo lulẹ̀ ti o jẹ̀ ti àwọn èmí burúkú, iwosan yii ko wulo fun un

Èyè waa ri awọn alaimọkan ninu awọn dokita ati awọn eniile inu wọn, ati awọn eni yepere inu wọn, ati eniti o ni adisọkan wipe ọla n bẹ nibi imaa yii ọrọ Ọlọhun pada, irufe awọn yẹn ni wọn máa n tako wiwo lulẹ̀ (wárápá) to nii şe pẹlu awọn emi (emi àìrí), wọn o si ki n fi rinle pe dajudaju o maa n lapa ni ara eniti o wo subu (enití wárápá gbé ko wa si ǹnkankan ti n bẹ pẹ́lú wọn ayaafi aimọkan, bi bẹ̀bẹ̀ ba kọ ni kò sí ǹnkankan ninu imọ iṣegun ti o kọdi iyẹn, ati pe imọlara ati bibẹ n jẹrii sí i, ati pe didari ọrọ wọn yẹn lọ síbi bibori apakan awọn akhlāt (àwọn iropapọ m̀er̀er̀in tí n bẹ nínú ara) ootọ ni nibi apakan awọn ipin rẹ ko kii n şe nibi gbogbo ẹ. Titi ti o fi sọ pe : Àwọn Kèfèrí ninu awọn dokita wa de, ti wọn ko si fi ǹnkankan rinle afi wíwo lulẹ̀ (wárápá) to nii şe pẹlu akhlāt (àwọn iropapọ m̀er̀er̀in tí n bẹ nínú ara) nìkan, eniti laakaye ba wa fun un ati imọ nipa awọn emi yii ati

awọn ilapa wọn, yíò rẹrin latara aimọkan awọn wọnyi ati lile awọn laakaye wọn. Ati pe iwòsàn iru iran yii o maa wáyé pẹlu ǹnkan meji kan : Ikan ni abala ẹniti o wo şubú (ẹnítí wárápá gbé), ìkan lati ọdọ oluwosan, eyiti ti o jẹ ti abala ẹniti o wo şubú (ẹnítí wárápá gbé) maa wáyé pẹlu ìró ẹmi ara rẹ ni agbara, ati idokujọ òdodo si ọdọ ẹniti O şeda awọn ẹmi yii, ati iwasọra to ni alaafia to şe pe ọkan ati ahon papo lori rẹ. Dajudaju iru iran eyi ijanilogun ni, ati pe jagunjagun o le ri ọta rẹ pa (ko le ri ẹsan gba lara ọta rẹ) pẹlu ohun ija afi pẹlu ǹnkan meji kan : Ki ohun ija fúnra rẹ jẹ ǹnkan tó ní alaafia daada, ki apá naa si ni agbara, gbogbo ìgbà ti a ba ti şafẹku ọkan ninu mejeeji, ohun ija o lee şe anfaani ǹyẹn, bawo ni yio şe waa ri ti a ba şe afẹku mejeeji

Lapapo, ọkan naa o tun jẹ ǹnkan ti o pasofu nibi imọ Ọlọhun ni ọkansoso ati igbarale ati ipaya ati idojuko, ti ko si nii si ohun ija kankan fun un.

Èlẹ̀ẹ̀kẹ̀jì latic abala oluwosan, pẹ̀lu pe ki awọ̀n àlámòrí meji yii wa lara rẹ̀, koda ó n bẹ̀ ninu awọ̀n oluwosan ẹniti o kan maa sọ pe : (Jáde lara rẹ̀), tabi ko sọ pe : (Bismillahi), tabi ko sọ pe : (Laa haola wa laa kuwwata illaa billahi), ati pe Anọ̀bi - ki ikẹ̀ ati ọ̀la Ọ̀lọ̀hun maa ba a-jẹ ẹniti o maa n sọ pe : (Jade, iwọ ọ̀ta Ọ̀lọ̀hun, emi ni ojişẹ Ọ̀lọ̀hun). Mo foju ganni Sheikh wa ti o ranşẹ si ẹniti alujannu wa lara re (ti o wo subu) ẹniti yíò ba emi to wa lara rẹ̀ sọ̀rọ̀, ti o wa nsọ pe : Sheikh wa sọ pe ki o jade ; tori pe dajudaju ẹ̀ni yíi ko tọ fun ẹ̀, ẹniti o wo şubu yẹ̀n (ti wárápá gbé) si taji, o si şeeşẹ ko jẹ pe oun fúnra rẹ̀ lo ba a sọ̀rọ̀, ó si le jẹ pe emi naa jẹ alagidi nitori naa yio mu un jade pẹ̀lu nina, ti ẹniti o wo şubu (ti wárápá gbé) ó si taji ti ko si nii mọ inira kankan. Ati pe awa ati awọ̀n miran yatọ si wa naa ti fi oju ri iyẹ̀n lara rẹ̀ ni àìmọ̀ye ìgbà, titi ti o fi sọ pe : Ni akotan, iru iran yii ninu wiwo lulẹ̀ (wárápá) ati iwosan rẹ̀, kò sí ẹniti o le tako o afi ẹniti ipin rẹ̀ kere ninu imọ ati laakaye. Ati pe pipọ̀ ninu jijẹ gaba awọ̀n ẹ̀mi burúkú lori awọ̀n to ni i máa n waye latara kikere ẹ̀sin

won ati ipasofo awon okan won ati awon ahon won kuro nibi awon ogidi iranti ati awon gbolohun iwasora ati iwaabo to je ti Anobi ati ti igbagbo, latara bee, emi buruku naa o waa pade omonyan ni eniti ti ko ni ohun ija, koda o le wa ni ihoho ni eleyi o ba lapa lara re. Nnkan ti a gba lero ninu oro re - ki Olahun ke e - ti pari.

Ati pe pelu nnkan ti a daruko ninu awon eri sharia ati ipanupo awon onimimo ninu awon ahlu sunnah wal jamaaha lori riroron wiwole alujannu sara omonyan, yio han si awon oluka pe oro ni oro eniti o ba tako iyen ati asise olola julọ Sheikh Tontoowiy nibi titako re fun nnkan yen.

Ati pe o ti se adahun nibi oro re lati seri pada sibi ododo niga ti won ba to o sora sibe, o wa seeşe fun un ko seri pada lo sibi eyi to tona leyin to ba ka nnkan ti a so, a be Olahun imona ati ifise kongę fun wa ati fun un. Ati pe ninu nnkan ti a so bakannaa won yio mo pe dajudaju nnkan ti iwe iroyin nadwah gbe jade ninu onka

rẹ to jade ni 14/10/1407 A.H ni ojúewé kejọ, láti òdò dokita Muhammad i'rfaan pe dajudaju gbolohun "junoon" "yiya weere" ti pamọ ninu iwe atunmọ ede to je ti imọ iṣegun, ati èrò rẹ wipe wiwole alujannu sara omọniyàn ati isoro rẹ lati ori ahon rẹ je asigboye imọ ti o dájú. Gbogbo iyen ibaje ni to jeyo latara kikere imọ nipa awon alamori ofin sharia ati pelu nñkan ti awon onimimọ fi lele ninu awon ahlu sunnah wal jamaha, ti alamori yii ba wa pamọ si opolopo ninu awon oniṣegun, iyen o ki nṣe eri lori aisi rẹ, bi ko se pe iyen da lori aimokan won to tobi nipa nñkan ti eniti o yato si won mo ninu awon onimimọ ti a mo pelu ooto ati ifokantan ati imọ amodaju pelu alamori esin. Amọ sa oun ni ifi enu ko awon ahlu sunnah wal jamaha, gegebi Sheikh Al islam ibn taimiyah naa se gba a wa lati odo gbogbo onimimọ, won si tun gba a wa lati odo Abul Hasan Al-'ash'ariy wipe o gba iyen wa lati odo awon ahlu sunnah wal jamaha. O tun gba a wa bakannaà lati odo Abul Hasan Al-Ash'ariy,

agba onimimọ Abu Abdulahi Muhammad bn Abdulahi Ash-shibliy Alhanafiy to ku ni ọdun 799 A.H ninu.

Iwe rẹ : (Aakaamul marjaan fii goroohibil akhbaar wa ahkaamil jaan) ni ori kọkanlelaadọta ninu iwe rẹ ti a darukọ.

O si ti șaaju ninu ọrọ Ibnul Qoyyim, ki Ọlọhun kẹ ẹ, pe dajudaju awọn asaaju awọn onimọ iṣegun ati awọn oni laakaye ninu wọn máa nṣe afirinlẹ rẹ ti wọn o si ki n tako o, bikose pé awọn ti wọn tako iyẹn ni awọn alaimọkan ninu awọn dokita ati awọn ẹni yẹpẹrẹ inu wọn ati awọn Kèfèrí inú wọn. Wa lọ mọ yẹn iwọ oluka, ki o si dirọ mọ ǹnkan ti a sọ ni ododo, kí o si ma gba ẹtanjẹ pẹlu awọn alaimọkan ninu awọn onimọ iṣegun ati awọn to yatọ si wọn, ati pẹlu ẹniti o ba n ṣọrọ nipa alamọri yii laini imọ ati laini amọdaju, bikose pé o fi n tẹle awọn alaimọkan ninu awọn onimọ iṣegun ati apakan ninu awọn oni adadaalẹ ninu awọn muhtazilah ati awọn to yàtò si wọn, Ọlọhun ni ọba ti ao maa wa iranlọwọ Rẹ

Akiyesi

Ǹnkan ti a ti darukọ ninu awọn Hadiisi ti o ni alaafia lati ọdọ ojiṣe Ọlọhun - **ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a-** ati ninu ọrọ awọn onimimọ da lori pe biba alujunnu soro ati ṣiṣe waasi fun un ati ṣiṣe iranti fun un, ati pipe e sinu Isilaamu ati jije ipe re lo si ibi iyen ko tako ǹnkan ti ọrọ Ọlọhun ti ọla Re ga da le lori nipa Anọbi Sulaiman, **ki ike ati igẹ Ọlọhun maa ba a,** ninu Suratun Soḡod pe o so pe : Olúwa mi, forí jìn mí. Kí O sì ta mí ní ọrẹ̀ ijọba kan èyí tí kò ní tọ sí ẹnì kan kan mó lẹ̀yìn mi. Dájúdájú Ìwọ, Ìwọ ni Ọlórẹ̀. Gege beẹ naa ni pipa a laṣe pelu daada ati kiko fun un kuro nibi iwa ibaje ati nina an nigbati o ba ko lati jade, gbogbo iyen o tako ayah taa daruko, bikose pe iyen je dandan ni abala kikodi eni ti o fe digbo lu eeyan, ati ṣiṣe iranlowo fun eniti won bo si, ati pipase pelu daada ati kiko kuro nibi iwa ibaje gegebi o se maan se iyen pelu omoniyen. O ti saaju ninu Hadiisi to ni alaafia pe dajudaju Anọbi - **ki ike ati ọla Ọlọhun maa ba a-** so pe: O fun esu

lorun titi ti itọ rẹ fi san sori ọwọ rẹ abiyi (ki ikẹ ati ọla maa ba a), o wa sọ pe: (Ti o ba kii n ẹ ti adua ọmọ iya mi Anabi Sulaiman ko ba di ẹniti wọn yìò de mọlẹ titi ti awọn eeyan o fi ri i), Ninu ẹgbawa mii to jẹ ti Muslim ninu Hadiisi Abu Dardaah lati ọdọ Anabi - ki ikẹ ati ọla Ọlọhun maa ba a- o sọ pe: (Dajudaju ọta Ọlọhun tii ẹ Iblis mu ògúnná kan wa lati inu ina lati fi si oju mi, mo wa sọ pe: Mo fi Ọlọhun wa isọra kuro lọdọ rẹ lẹmẹta, lẹyin naa mọ wa sọ pe mo fi egbe Ọlọhun to pe ẹbi le ọ - ko sa ẹyin - lẹmẹta, lẹyin naa mo fẹ gba a mu, mo fi Ọlọhun bura, ti ko ba ki n ẹ tori adua ọmọ iya wa Anabi Sulaiman ni ko ba di ẹniti wọn yio de mọlẹ ti awọn ọmọde Madinah o maa fi í ẹere), Awọn Hadiisi to wa nipa itumọ yii pọ, ati pe báýí naa ni ọrọ awọn onimimọ.

Mo n rankan pe ki tito ati itẹlorun wa ninu nńkan ti a sọ fun oluwa ododo, mo wa n bẹ Ọlọhun pẹlu awọn oruko Rẹ to rẹwa ati pẹlu awọn iroyin Rẹ ti o ga ki O fi awa ati gbogbo Musulumi ẹ kongẹ agboye nibi ẹsin Rẹ, ati ifẹse

rinle lori re, ki O si tun se idera le gbogbo wa lori sibi riri ododo nibi awon oro ati ise, ki O si so awa ati gbogbo Musulumi kuro nibi sisoro nipa Re laini imo ati kuro nibi titako nkan ti imo wa o tii de ibe, dajudaju Oun ni Alakoso iyen ati Olukapa lori re.

Ki Olahun ba wa se ike ati ola Re fun eru Re ati ojise Re tii se Anabi wa Muhammad ati awon araale re ati awon saabe re ati gbogbo eni ti o fi daadaa tele e.

Awon akoonu

.ORO NIPA IDAJO IDAN ATI SISE YEMIWÒ	1
Oro isaaju	3
..Idajó idan ati sise yemiwo, ati nkan ti o ro mo on [1]	7
Asasi iyawo si oko [16]	30
Idajó bibeere nñkan lowo awon onidan ati awon ti n pawoda [18]	35
Iwosan lodó dokita ibile ti n lo alujannu	42
Iwosan ti ilana sharia fun idan [22]	45
Alaye ododo nipa wiwole alujannu si ara omoniyan ati esi oro fun eniti o ba tako iyen [28]	55
Akiyesi	79
Awon akoonu.....	82